

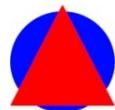

WAI VAKAVITI

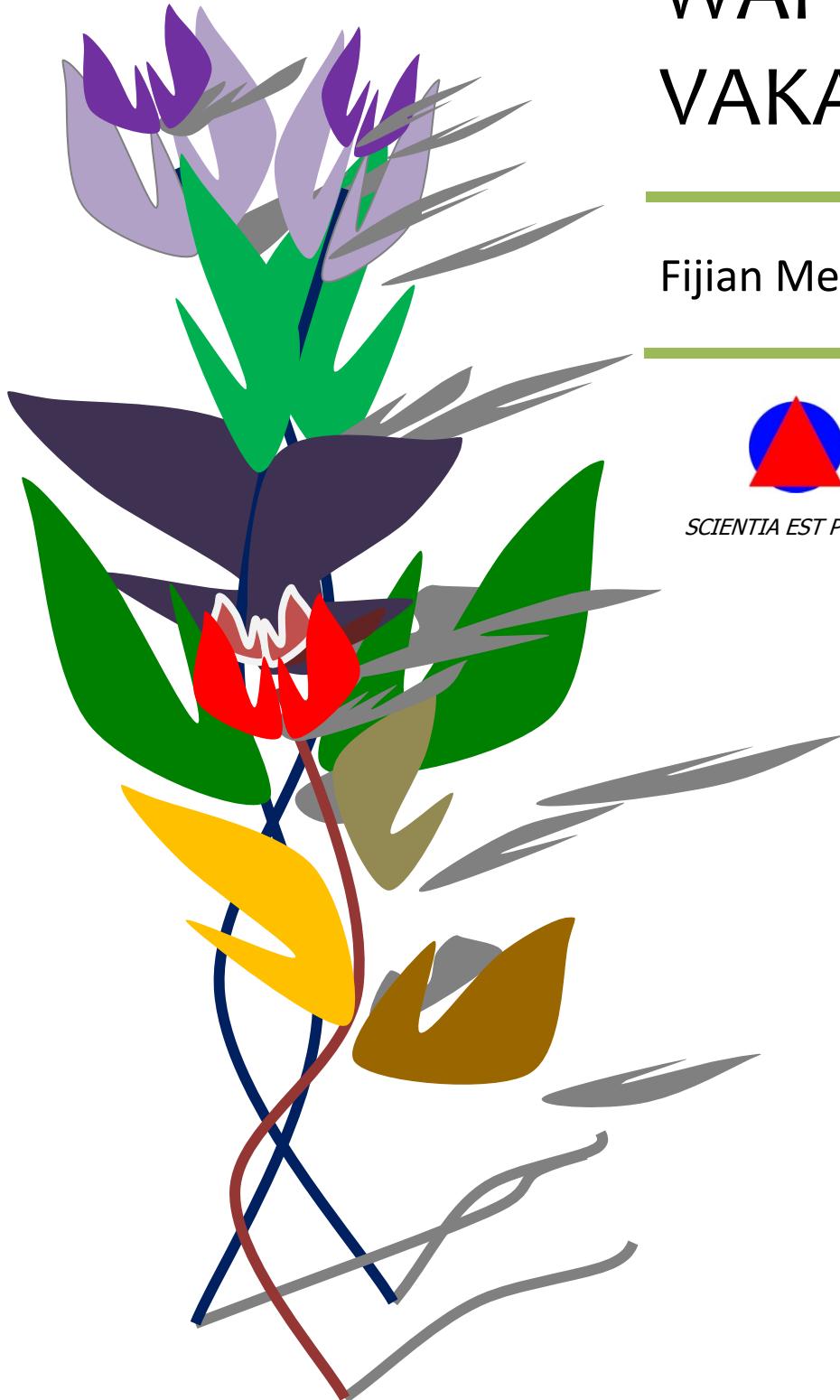

Fijian Medicine

SCIENTIA EST POTENTIA

1 Foreword

**An extended project of WAI VAKAVITI (Tabani Vosa Kei Na ITOVO
Vakaviti Tabacakacaka Itaukei, March 1992)**

**This task is initiated for knowledge propagation and conservation of
Fijian Medicine.**

**It is from this book and day to day collected knowledge that further
combination of herbal medicine will be attempted for a broader
spectrum and focussed medicinal care.**

**Later versions will be coming later hopefully containing plants
pictures and measurements together with their botanical names if
that is possible.**

www.mobdelta.yolasite.com

The following was involved in this project

Mr.Meli Tupua

Mr. Eroni Takape

Mr. Joeli Tupua

Mr. Apisai Camaitoga

Ms. Nai Laisa Tanioria

Mr. Marika Camaitoga

Mr. Ropate Matalau

Mr. Maika Tupua

Mr. Meli Nayakalou

Mr. Jone Karitakia

2 Table of Contents

1	FOREWORD	2
2	TABLE OF CONTENTS	3
3	ALSA/VIDIKOSO.....	7
4	BATABATĀ.....	7
5	BATI [MOSI]	7
6	BAUBAU	8
7	BEKA.....	8
8	BILOCU	8
9	BŌ	8
10	BŌDRĀ	9
11	CAVUKA.....	9
12	CEGUOCA / CEGULEKA / CENO / CEGUDJI	10
13	NI TAVA NA ICEGU NI GONE	10
14	CIKA.....	10
15	COKA (QASE)	10
16	COKA (GONE/DRAMI).....	11
17	COKADRA	11
18	COKA MULO NI KETE	11
19	CUQA.....	11
20	CUQA LAKOVATA KEI NA KATAKATA	12
21	CURUMI TEVORO	12
22	DA/ KULAKULA.....	12
23	DALIGA	12
24	DAVUIBUKO (MOSI)	12
25	DEQI	13
26	DIDIVARA	13
27	DOGAI	13
28	DRAMI.....	13
29	DRANUMI/REWA	13
30	DRIMI	13
31	DROMODROMO SE BURACIMI	13
32	DURU (MOSI).....	13
33	GAGA (VAKABIBI, GAGA ENA IKA)	14

34	GAGA NA YAGO (KE MAVOA)	14
35	GATA LEKA	14
36	GOGO	14
37	KACI YALO	14
38	KAKACA NI YAVA.....	14
39	KAKADRĀ	14
40	KANA CALA.....	15
41	KANA LUA.....	15
42	KARA	15
43	KASI NI KATONIGONE	15
44	KASIQARILEWE (SASALA).....	15
45	KASIQARISUI	15
46	KASITABU/KASIMAGAMAGA.....	16
47	KASIVITI DRA	16
48	KAVUKENA	16
49	KATI GAGA NI PI	16
50	KATI NI CIKINOVU.....	16
51	KENISA NI SUCU	16
52	KETE (MOSI)	17
53	KETELEVU (ME GUNUVI ME LAILAI KINA NA KETE)	17
54	KOLO/ROKO	17
55	KUBE	18
56	ME TAROVI NA KUBE.....	18
57	KUITA	18
58	KUITA CURUMONA.....	18
59	KUITA QURUMONA	18
60	KUITA TIKIDUA	19
61	KUNE CA.....	19
62	LAMEA.....	19
63	LATILATI	20
64	LAUTA NA KABOA (IKA)	20
65	LEVULEVU.....	20
66	LUARAKI DRA	20
67	MACAKE	21
68	MACAKERUA	21

69	MATA (MAVOA)	21
70	MATA-NI-IKA	21
71	MATA-NI-OSE	21
72	MATE NI GACAGACA (TB-TUBERCULOSIS)	22
73	MATE NI IVI / MATE NI SOLO / KARA.....	22
74	MATE NI SUKA.....	22
75	MATE NI UTO	22
76	MATENIVULA (ME RAWA NI LAKO VINAKA)	23
77	MATETAKA (TADOKA)	23
78	MAUVU NI DAVUIBUUCO	23
79	MAU NI KETE LAKO VATA KEI NA KATAKATA.....	24
80	MAUVU NI KATO NI GONE.....	24
81	MAVOA (MAVOA VOU)	24
82	MAVOA (YALOKA NI MATA)	24
83	MILAMILA/KAROKARO.....	24
84	MILAMILA (YAGODRA VAKA YALEWA NA GONE)	24
85	MISUQA/MICUQA	25
86	MOMOSI NI ISEMA NI YAGO, NA UA, NA SUI KEI NA VICIKO.	25
87	MULO NI KETE	25
88	OCA	25
89	QACO NA KETE	25
90	QARANIDALIGA (MOSI)	25
91	QIOVUKI/QITAVUKI.....	26
92	QURUVOU	26
93	RABERABE	26
94	RAMUSU	27
95	ROKO TU I KETE	27
96	SARESARE MOSI	27
97	SARESARE (MOSI NA YASANA I MAWI)	27
98	SARESARE (MAVOA)	28
99	SASALA.....	28
100	SAU	28
101	SAVASAVA NI KETE.....	28
102	SEILA	28
103	SICINIMATANAITUBA\SICINIWAWA.....	29

104	SICINITUIKETE\SICINIILOMA.....	29
105	SOSO	29
106	SUCU	30
106.1	SUSU-BACA (KEVAKA E BATABATĀ O KOYA E TAUVA)	30
106.2	SUCU-GAGA.....	30
106.3	SUCU-MACA	30
107	SUSUNU	30
108	TADOKA NI TINANIGONE/MATETAKA BIBI.....	30
109	TARATARĀ.....	31
110	TATUKU.....	31
111	TILOTILO.....	31
111.1	TILOTILO (<i>MOSI</i>)	31
111.2	TILOTILO (TADOLA)	31
112	TUBUNIDRA	31
113	TURUVI DRA BALAVU	32
114	UCU (BOICA).....	32
115	ULU (<i>MOSI</i>)	32
116	VAKASUCU	32
117	VALELAILAI (SEGA NI LAKO VINAKA)	32
118	VU	32
119	VUCE NI LIGA(BACA RAQA)	33
120	VUKAVUKA.....	33
121	WAI NI MARAMA	33
122	WAI NI TAGANE.....	33
123	WAI NI VAKALUVENI	33
124	WAQQAQ TU I KETE.....	33
125	YALANI	33
126	YALOKA NI MATA(<i>MOSI</i>).....	34
127	YATE KABI	34
128	YAVA(ME KAKACA).....	34
129	YACA NI KAU E VEIVANUA.....	35
130	INDEX.....	51

3 ALSA/VIDIKOSO

1. Me yawalu na drau ni koukou, wādamu, tokatolu [koya e sala], wāvotī, wāsovivi, gasau, lolokula[vasili] botebotekoro, totōdro, ilokolokonigata, vusoi vinaka, gunuvi. Gunu ni bera na moce kei na gauna o yadra kina.
2. Me mamai na drau ni losilos, tiloma na wai kei na drauna.

4 BATABATĀ

Droga, savu na ucu, kavakava se droga na domo.

1. Me vusoi vakasosoko na drau ni botebotekoro, totōdro,batimadramadra,rorogo.Gunuvi ni vakarau na katalau kei na gauna o vakarau moce.Gunuvi tiko me bogiva.

Kena tabu na vuaka, lolo.

2. Me rau saqa vata na drau ni sāsāqilu kei na drau ni yaro, gunuvi ni sa liliwa. Levu ga ni nomu gunuva na kena vinaka. Gunuva tiko na wai oqo me vula dua
3. Mera veiveisa na dra ni sovu ni wādamu, sovu ni wāvotī,tukitukiyadre. Na kena levu na kena vinaka. Bosoki sara vakavinaka, sova yani kina dua na bilo waikatakata, biutu. Gunuvi ni se katakata vakarauta. Guvava vakatolu se vakava qai biu laivi. E rawa ni laugunu ga na wai ke sega na tukitukiyadre
4. Me kari na tolo ni moamoa, wādamu, qakawa, vuloni, vusoi, qai gunuvi tiko me bogiva ..

Kena tabu..Niu, kakanadamu

5. Kari na toloni uci wādamu davo i qele, bovo, yalu,tarawaumeirakakā; vuloni, vusoi, gunuvi.
6. Musu mai e 4 se 6 na tolo ni wāvula, me tautauvata na kedra balavu, tuki, vakawaikatakata, lau gunu me vaka na ti koya me se katakata toka ga me sa gunuvi].
7. Kari na tolo ni yalu kasei, beti na drau ni molikarokaro kei na drau ni uci vakawaikatakata qai gunuvi.
8. Me vusoi na drau ni lobau/kovekove kei na drau ni kalabuci damu, me vakarauta ga na kena wai gunuvi ke sega na kalabuci damu e rawa ni vusoi wale ga na lobau
9. Me musumusu na tolo ni yalu, me tautauvata na kedra balavu, ra veiveisa. Me vakayagataki ga na tolo ni yalu e kabi e vunikau kua ni vakayagataki o koya e lili. Me qai tuki na yalu, vuloni gunuvi. Na levu ga ni kena gunuvi na kena vinaka.
10. Me beti mai na drau ni vono kei na drau ni yaro. Mai saqa vata, gunuvi ni sa liliwa

5 BATI [mosi]

1. Kari na tolo ni sacasaca vusoi ena wai katakata tabua. Kubukubu kina.
2. Keli mai na waka ni weleti, sava vinaka tuki qai vaka wai katakata, ni sa katakata toka qai kubukubu kina.
3. Me tuki na sore ni vutuwai, vaka wai katakata qai vakadewa kubukubu ena kena wai. Nanuma mo kua ni tiloma na kena wai ni gaga.
4. Vusoi na drauni botebotekoro ena dua na bilo kava, sova kina na wai katakata kuvuya kina na loma ni gusumu, ceruma cake (dalaga na gusumu).
5. Tuki na waka ni masawe qai mamai.

6 BAUBAU

Mataqali mate e qai bauta se kuria na mate tale e so, nanumi ni vakatevoro se vakavanua – lutu na yago, veilecayaki na vakasama.

1. Cavu mai na waka ni madirini (se witiwiti), Ke walu na waka ni moli, me walu tale ga na sacasaca, tautauvata na kedra balavu. Kari qai tavuloni, gunuvi.

Gunu tiko me bogi va, qai biu kina beseni kuvui ena drau ni sinu gaga se sinu ni baravi , drau ni duva sala kei na drau ni vulokaka. Kua ni vaka wai katakata.

Tavu e rua na vatu, qai biu ina beseni ni kuvui, kuvui kina. Ni kuvui oti, qai sili waitui. Ke sega na waitui, sili waidranu vaka masima.

2. Me kari na tolo ni nokonoko kei na sacasaca, vuloni, gunuvi. Me tabu katalautaki.
3. Kari vakatautauvata na tolo ni uci kei na sinu, vuloni, gunuvi me bogi va. Ni vusoi oti, lobaka na vulo, boboraki kina na yago – ulu, kirikiri, serena.

7 BEKA

Bō e toka e kirikiriwada-vaka toka na luve ni beka e kube vei tinana.

1. Me kosokoso na drau ni kura kei na drau ni vulokaka, vakawaiwai, qai toka ena buka me vakatakata. Yamoci kina na beka.
2. Musumusu vakalalai na drau ni kura, vakasigani, vakawaiwai, me qai dau yamo kina na beka.
3. Musu mai na tolo ni yalu, karia tani na kulina I sau karia me matailalai vinaka, vakaturuma kina na waidroka buluta buluta kina na mavoa.
4. Kuli ni vudi katakata, me vakaravaci ena mata ni beka.

8 BILOCU

mosi na vure ni tinanigone malumalumu, so e vuce na ketena. Kainaki ni vuna ni se muloni tu na dra ena katonigone. Ni se bukete tu, dau utura na qanibilo I matadravu mera vakatobuicu tu, ni kena dodonu me dau vakatadraicaketaki

1. Tuki na tolo ni dēnimanā, vakawaikatakata, gunuvi ni sa batabatā.

9 BŌ

mataqali matevuce ni kuli, vutu, vakamatana, nana.

Ni se qai tubu mai na bō

1. Me musu I rua na vua ni roketeniviti, yacaraka ena matanibo.
2. Mamai vata na totōdro kei na drau ni losilosí, wali kina na bō se vucetu.

Ni sa tubu toka na bō

1. Beti mai na drau ni bulatawamudu,rara, ovi kina na bō .
2. Kau mai na drau ni rokete, rara, qili, ovi kina na bō
3. Raragi na drau ni bulatawamudu, ovi kina na bō .

Ni sa vuce, ia se kaukauwa na bō

1. Me tuki vata na totōdro kei na drau ni losilosi, buli kina na bō .
2. Me beti mai na sovuni onolulu, ra veiveisa, mamai/tuki, walia kina na bō .

Ke sega ni vakamatana na bō

1. Me 20 na sovusovu ni drau ni senitōa, mamai se tuki, bulu kina na bō .

Ni sa kasabura na bō , malumu na matana

1. Me mamai na drau ni senitōa, qai bulu kina

Ni sa kasabura na bō

1. Me raragi na drau ni rokete/boro, qai ovi kina
2. Beti na drau ni bele sovusovu, rara, ovi kina.
3. Me tuki na senitōa kei na suka, bulu ena mata ni bō me lako tani mai na nana. Qo me caka me I vakamoce

Iwali ni bō

1. Me mamai ruarua na drau ni totōdro kei na drau ni losilosi, lumu kina na bō e vuce tu. Ia ke sa nana tu na mata ni bō , me mamai na drau ni senitōa me bulu tu kina na matana. Ke sa kasabura na bō , me qai dua na drau ni boro se bele me qai ovi kina na matana.
2. Me veiveisa na sovu ni onolulu (4, 6 se 8) mamai, wali kina na bō .

Tabu: waiwai

10 Bōdrā

Na kena dau mosi na kete ni sa rui sivia na batabatā. Kilai ni dau tabaki sobu na vicovico se na vureda qai kidakida se vutucegucegu toka.

1. Beti mai na drau ni verevere, sava vinaka, vusoi, gunuvi.

11 Cavuka

1. Vusoi na drau ni tokatolu, gunivi vakatolu ena dua na siga, me tarova na cavuka.

2. Tuki na vativati, vusoi, gunuvi. Kena sosoko me vakaturumi I qara ni daliga.
3. Me tuki na vuso ni niudamu I loma qai gunuvi na kena wai.

12 Ceguoca / Ceguleka / Ceno / Cegudji

Mataqali mate ni yatevuso kei na kena itui leka, kalu na Icegu, salavata kei na vu veitarataravi.

1. Musumusu na drauni weleti, bala ena wai kerekere, vakābātabātatāka vusoya, qai dau gunuva tu.
2. Tuki na drau ni sāsāqilu vakawai, saqa, tawaitavaya, gunuva nitutubu na icegu se vu kerekere
3. Yaca na cagolaya, loba kina na moli boboki lalai, vuloni, gunuvi
4. Tuki na waka ni molikaro vuloni, vakawai ena wai ni molikaro qai gunuvi
5. Vusoi ena wai katakata na drau ni caucauniyavi, gunuvi.
6. Yaca na vua ni kura vakarara, tauvuloni, vakawai katakata vakarauta ga, gunuvi vakatolu ena dua na siga.
7. Mera veisasa na drau ni wāyaka, veisaumaki na drauna, vusoi vakasosoko gunuvi.
8. Me vusoi na drau ni caucau ena wai batabatā, gunuvi.
9. Cavu mai na waka ni vadra, karitaki vinaka e sau, qai tuki, vakawai katakata tabua, gunuvi.
10. Wadru mai vakalevu na drau ni verevere, saqa vinaka sara, tawaitavaya, gunuva ni bera na kana, bera na moce, o na garova na kakana.
11. Me kari na waka ni wī (kau) kei na waka ni koka (yalewa) damudamu, tauvuloni, gunuvi.

13 Ni tava na icegu ni gone

1. Sava vinaka na waka ni vorovoroisivi kei na tolonavulavula (kua na drauna), tuki, vusoi, ena wai katakata vakarauta, gunuvi.

14 Cika

Matedewa, mate ni yaloka ni mata. Dau wādadamu, vakadēmilamila, qai dau vutu ni dau tauvi keda. Dau dredre na noda rai ni sa dau vavaku tu na deni mata.

1. Na ti liliwa, me tavoi ena mataka lailai
2. Saqa na drau ni vutuwai, vakabatabata, mo qai veirayaki kina
3. Me voci na tavioka, yaca na lewena, loba na kena waime qai vakadewataki vinaka, qai sui kina na mata. Ni o sui oti ga, mo moce sara.
4. Me dresudresulaki na drau ni dilo ena loma ni dua na beseni waidroka, vusovusoraki vinaka qai vakadewataki, oti mo qai rai kina.
5. Loba na sucu ni tinanigone ena dua na sepuni, qai sova ena mata e cika tiko. Bobo toka mada me lima se tini na miniti. Vinaka tale ga mo sui ena gauna o vakarau moce kina.

15 Coka (QASE)

Mate ni kete, vutu se moli, waicala sara na da, veka wasoma.

1. Vusoi vakasosoko na drau ni wābosucu kei na drau ni quawa, gunuva. Wai kilai levu.

2. Me veisa e 8 se 10 na vuso malumu ni drau ni quawa, veisaumaki. Cavu mai na drau ni totōdro kei na wakana, me veisa tale ga, veisaumaki, vivi vata qai mamai, me tilomi na wai kei na kosakosa
me gunuvi vakatolu se sivia ena dua na siga, na kena levu ga ne kena gunuvi na kena vinaka.
3. Me lose sara vakasosoko na drau ni wābosucu ena dua na bilo kava, gunuvi.
4. Betia mai e 8 na drau ni totōdro kei na 7 na drau ni losilosi, mamai, tiloma kena wai, būraka laivi na kosana.
5. Me tavu na lewe ni yaka, mamai, tilomi na kena sosoko, būraka laivi na kena kosakosa.

16 Coka (GONE/DRAMI)

1. Tuki e va na drau ni drala, kari tale ga na tolona, qai vuloni vata, vusoi ena waibuta, gunuva.
2. Saqa na raisi, me vakawailevu. Ni sa kerekere, vakadewataka na wai ni raisi. Tawai tavaya, biu toka ena kato ni waililiwa.
Me qai soli vua na gone ena nona gauna ni kana me sosomitaka na sucu. Me soli tiko ga me yacova ni sa vinaka na nona vakavalelailai, rawa ni siga vica ga se vakamacawa na kena gunuvi toka.

17 Cokadra

Mataqali mate dewa vakarerevaki, tauva na kete, rara, vutu, coka, vekataki na dra.

1. Me ratou veiveisa na drau ni quawa. Drau ni totōdro, kei na drau ni losilosi, mamai. Tiloma na kena wai, būraki laivi na kena kosana.
2. Saqa kece na drau ni quawa, drau ni yasiniwa, kei na drau ni mole, gunuvi.
3. Me tavu na lewe ni yaka, qai mamai, tiloma na kena sosoko, būraka laivi na kena kosakosa.
4. Ratou sava vinaka na drau ni losilosi, drau ni wī kei na totōdro, vusoi vakasosoko, gunuvi.
5. Cavu mai na drauna kei na waka ni wābosucu, sava vinaka, vusoraki qai gunuvi.
6. Kari na tolo ni mulomulo, vuni dawadamu, vuni uto kei na drau ni qua. Me saqa kece na kau oqori qai gunuvi.

18 Coka mulo ni kete

1. Me rau vusoi vata sara vakasosoko na drau ni senitōa kei na drau ni kalabuci damu, gunuvi.
Na levu ga ni kena gunuvi na kena vinaka.

19 Cuqa

Mate dau tauva vakalevu na gone ni katakata sivia na yagodra, kidakida, civedre na mata, rawa ni yali sara na loaloa ni mata se na yaloyalo turaga, sega ni kilai yalona, e so e rawa ni tasogo na icegu.

1. Qili na drau ni latiniviti (matailailai), gunuvi.
2. Qili na drau ni tamole, gunuvi.
3. Tuki na waka ni cevuga (damu), tauvoloni qai gunuvi.

Kena tabu: Vuaka

4. Qili na totōdro, totowīwī, drau ni yaqoyaqona , drau ni kaukarisiga kei na drau ni tomole, vakawai vakalailai, gunuvi.
5. Veiveisa (3, 3 se 4, 4) na sovu ni drau ni molikaro, biuta I vurena ena vanua e cegucegu toka mai, tabaka toka.

20 Cuqa lakovata kei na katakata

1. Me qili na drau ni lataniviti (matailailai), gunuvi
2. Beti mai na drau ni tomole, loba, gunuva.

21 Curumi tevoro

Curumi koya na yalo velavela, vosavosa kaikaila, sega ni kilai yalona

1. Vuloni ena vuloniniu na drau ni lobau, vusoi, gunuvi. Oti me qai lili se taqa toka e cake me kua ni dua e ulubaleta. Me bogivataki.

22 Da/ kulakula

Karokaro matailailai, roboata na yago, wādadamu, vakabatibati, vakawai, vakabibi gone dramidrami.

1. Qili na drau ni cōdrā kei na batimadramadra, qai wali kina na yago.
2. Tuki vakamalua na drau ni losilosí, livi kina vakalailai na waiwai niu me qai tatavitaki kina na yago ni gone.

Kena tabu: liwavi cagi se cilava na siga, me yacova ni oti na wādadamu.

3. Vusoi vata na drau ni wāvotī, drau ni sovivi, kei na drau ni batimadramdra, gunu vakawasomao tinanigone ke se succu tiko o gone, gunu tale ga o gone, dua na itaki ni ti. Kosakosa me qiliraki e so ena yago ni gone ni sisili, kena vo me qili tale me sui kina na matanikaro.

23 Daliga

1. Qili na drau ni botebotekoro, sui kina na daliga.
2. Tuki na drauna ni daliganirapete (mother in laws tongue), vakatakata, sui kina na daliga.
3. Dua na drauni yamenilaione balavu, raragi ena buka, loba, sui na daligana ni se katakata toka, davoca na daligana.
4. Me qili na drau ni tamole, dua na itaki ni ti na kena wai, waki vata kei na dua na itaki ni ti na waiwai, vakatakata vakalailai, vakaturuma in a daliga e mosi, vuki me drodro tani mai.

24 Davuibuco (mosi)

1. Vusoi se lose vakasokosoko na drau ni botebotenikoro kei na drau ni wābosucu, gunuvi. Ena vakaoti na mosi kei na katakata davyibuco.

25 Deqi

1. Me beti mai na drau ni latiniviti, totōdro, botebotekoro kei na drau ni uci, me tautauvata na levu ni draunikau kece, vusoi ena wai tunumaka, gunuvi wasoma me vaka na wainigunu.

26 Didivara

1. Me kari voleka sara l vuna na batilotu ni niudamu, loba mai na kena wai l qara ni daligana.

27 Dogai

1. Me kari na tolo ni wākokona e qara l matanisiga, tauvuloni, vusoi ena waikatakata, gunu ni bera na kana.

28 Drami

Mataqali mate ni gone, vu vakalevu mai na gunu se kana ka kamikamica vakalevu.

1. Kari mai na tolo ni wī kei na tolo ni maqo, vuloni, vusoi.
2. Kari na tolo ni dawadamu, vica na drau ni quawa, qai sova ena beseni e sa biu tu kina na dawadamu.

29 Dranumi/Rewa

1. Musumusu vakamatalailai na drau ni vasaniviti, vakawaiwai ena waiwai sinu me iwali.

30 Drimi

1. Me kosokoso na drau ni duvaniviti, vakasigani, biu ena bilo se sasa waiwai, me qai dau lumutu tu.
2. Kosokoso na drau ni kura, waki vata kei na waiwai sinusinu, lumuti me vaka na rewa.

31 Dromodromo se Buracimi

Na mate oqo e dau vakademilamila, dromodromo na yaloka ni mata kei na yago, maca tale ga na wai ni yago, kiro na mata.

1. Me tuki na bulu ni niudamu se niu rerega, loba na kena wai, gunuvi.
2. Beti na drau ni gasauniga, vusoi ena waibatabata, gunuvi.
3. Kari na tolo ni wī, vakawaikatakata qai gunuvi. (tovolei oti, ena mana)
4. Me kari na tolo ni drala kei na tolo ni mulomulo, vuloni, vusoi, gunuvi tiko me yacova ni bogiva. Otiveisau, kari vou tale na wai. Qori me gunuvi tiko me yacova ni sa oti na dromodromo.
5. Me tuki na kuli ni maqo dina se maqoniviti, vusoi, vakawai vakalailai, gunuvi.

32 Duru (mosi)

Mosi na duru ni sa curuma sivia na batabatā.

1. Me vusoi vakalevu na drau ni denivuaka, gunuvi.
2. Me raragi ne drau ni kura, ovici e duru me rawa ni curuma vinaka na katakata.

33 Gaga (vakabibi, gaga ena ika)

1. 7 Na drau ni Wābitebite, (wasea irua, vakayagataka na yasana imatau), drau ni Co bulabula, drau ni botebotekoro, drau ni denivuka, drau ni losilosi. Vusoi vata ka gunuvi.

34 Gaga Na yago (ke mavoa)

Me beti mai na drauni vulokaka, botebotekoro kei na drau ni molikaro. Kuvui kina na vanua e mavoa, sigani eso na draunikau, ovici kina na mavoa, vadretitaka.

35 Gata Leka

Mate ni kete, mosi kaukaua, lualua; nanumi ni mate vakatevoro.

1. Uto ni jaina (leka). Boboraki ka gunuvi na kena wai.

36 Gogo

Medra wai na gone nira sega ni kaukauwa vinaka (gogo, ceguoca, sega ni kana kei na so tale).

1. Me sava, tuki vinaka na waka ni vorovorosivi, vakawaikatakata ka gunuvi.

37 Kaci Yalo

Kevaka edua e vaka e yali tu na yalona.

1. Me kari na loma ni soni, vusoi vinaka qai gunuvi.

38 Kakaca ni yava

1. Kau mai na drega ni uto, boro ena vanua e kakaca.

39 Kakadrā

Me dau wādadāmu tu na yaloka ni mata.

1. Me qili na drau ni tomole, vakaturumi ga vakadua, kua ni sui vakasivia ni sa rui katikati.
2. Qili na drau ni botebotekoro, sui kina na mata
3. Tuki na tolo ni gasau gonegone, loba, sui kina na mata.

40 Kana Cala

1. Kari na tolo ni nokonoko matua, vuloni, vusoi, vakalailai sara na kena wai, walia kina na gadro kei na vūnibati.
2. Tuki na waka ni cōboi, vakawai vakalailai, vusoi, gunuvi.

41 Kana Lua

1. Beti mai na sovusovu ni quawa kei na drau ni mōlau. Rau vusoi vata gunuvi.

42 Kara

Mate ni kuli ni yago, vu ni sega ni dau sili vinaka

1. Dresudresu na drau ni seremaia drokadroka ka biu ena waiwai mei ilumu ni oti na sili
2. Vusoraki e 12 na drau ni seremaia ena dua na beseni ni vuluvulu, tavulon me gunuvi ena mata kei na yakavi (O 1 kei 2 erau rawa ni caka vata oqo e i wali kaukauwa duadua ni voleka ni mate ni kuli kecega)
3. Yacaraki ena mata ni kara na drau ni kadrala gonegone me yacova ni sa wadradra.

43 Kasi ni Katonigone

Kari vata na tolo ni mōlau yalewa kei na mōlautagane, lose qai gunuvi

44 Kasiqarilewe (Sasala)

Me kari na kuli ni bua ni viti, vakavulo/tavuloni, lose me gunuvi me lutu talega.

45 Kasiqarisui

Na mate oqo e kasi ni suitū, yala I deteda. Dau vutu culacula, ka da dau māsa kina, rawa ni vaka lekā na yava.

1. Kari tani na wakatu ni soni e sau, qai kari mai na kena e loma, tuki, lose, gunuvi.
2. Me kari na kuli ni bovo, dawasere, yalu, kavika, salato kei na tarawaumeirakakā. Vuloni vata na totōdro, vusoi, gunuvi vakarua ena dua na siga ni se bera na katalau kei na vakayakavi.
3. Me tuki na waka ni dēnimana, vuloni, vusoi ena wai katakata tabua. Gunuva ni bera ni o kana e veisiga.

Kena Tabu: Dalo ni vuci, ti, kakana damudamu kece, ika, masima, me yacova e bogi va.

46 Kasitabu/Kasimagamaga

Kasi ni duvu, vuce, vutu, qai tete, e dau yacovi ira na marama. Dau vakilai ena gauni ni tiko bibi, se ena gauna sa yaco oti kina na vakasucu. Dau mosi na dibi, lai yacova sara ni dredre na cavu ya

Me kari na tolo ni salato kei na tolo ni yaro e qara ina matanisiga, vuloi, gunuvi. Rawa ni vakayagataki na wai batabatā se waikatakata. Me gunuvi vaka rua ena vei siga ni bera na kana.

KENA TABU: Na masima ena gauna o gunuva tiko kina na wai.

47 KASIVITI DRA

- 1 Tuki vata na kuli ni vua ni kura, vuloni, vusoni, gunu vaka tolu ena dua na siga.

KENA TABU: ika

- 2 Kau mai na ota vulu kei na ota damu, tukitukilaki vakavinaka, vusoi,gunuvi.
- 3 Tuki na waka ni cevuga damu,vuloni, vusoi gunuvi.

KENA TABU: kua na kana vuaka.

48 KAVUKENA

(wai ni marama era vakasucu ra qai tadoka se ra tautauvimate)

- 1 Me kari na vuni qai damudamu kei na vuni yaro, vuloni, vusoi, gunuvi. Oti e bogi lima me qai lai vakacirimi na kena kosakosa e wai.

KENA TABU: Masima

49 KATI GAGA NI PI

1. Me mimici na soso qai boro kina na vanua e laukati

50 Kati ni Cikinovu

1. Me boroi na vanua e lau kati ena varasa ena kena gauna tolotolo sara

51 KENISA NI SUCU

1. Kari na tolo ni vakarubenedavui kei na tolo ni yaqoyaqona ni viti, vakavulotaka, vusoi ena waidroka, gunuvi ena vei mataka kei na veiyakavi me yacova ni bogi va. Ke sa waivulala, me kari vou tale mai me gunuvi.

Kenai Wali:

- a. Me kosokoso sara vakamatailalai na drau ni vakarubenedavui kei na drau ni qiqila, qai saqa mate. Me katakata no vakarauta me qai mai vakatabaki kina na sucu ena veigauna kece e vakayagataki kina. Na kena tabaki ga vakalevu na kena vinaka.

- b. Me kosokoso sara vakamatailalai na drau ni vakarubenidavui kei na drau ni sāsāqilu, qai saqa mate. Me katakata no vakarauta me qai mai vakatabaki kina na sucu ena veigauna kece e vakayagataki kina.

52 KETE (mosi)

1. Rau saqa vata na drau ni quawa kei na ginger, gunuva. Ena gaga ia ena savata na kete, vakamalumutaka na vutu.
2. Vusoi vakasosoko na drau ni botebotekoro, gunivi.
3. Beti mai na drau ni quawa, drau ni totōdro kei na botebotekoro, losei sara vakavinaka, gunuvi.

53 KETELEVU (me gunuvi me lailai kina na kete)

1. Me rau vusoi ena wai batabatā na drau ni wāyaka kei na drau ni kaile, gunuvi.

54 KOLO/ROKO

Dua na mataqali mate e vuna ni sa rui levu na batabatā. Dau mosi se keke na daku, dau rawa sara ni lai sogota nai cegu.

1. Me tuki na tolo ni yalu. Lose toni tu ena wai, tauvuloni, qai gunuvi.
2. Kari na waka ni molikaro, kei na yalu, vusoi, gunuvi.
3. Sava vinaka na yalu kei na wakatu ni uto , kari, gunivi.
4. Kari na tolo ni vevedu kei na tolo ni buaniviti, vuloni qai gunuvi.

KENA TABU: Yaqona

5. Kari na tolo ni nokonoko, vakawaikatakata tabua, vusoi, gunuvi.
6. Me musu mai e dua na tolo ni yalu, qai musui va vakatautauvata. Tuki kece, vakawaikatakata tabua, gunuvi. Na levu ga ni lena gunuvi na kena vinaka.
7. Me kari na waka ni molikaro, waka ni uto kei na tolo ni yalu, vusoi, gunuvi.

55 KUBE

Dredre ni lutu se lutu vakavo mai tuba na kato ni gone ena gauna ni vakasucu.

1. Me tuki na koukou, vusoi vata kei na drau ni wālai, gunuvi vakarua se tolu ena dua na siga me yacova ni sa lutu na katonigone

56 ME TAROVI NA KUBE

1. Vusoi na drau ni wālai me wainigunu tu ni se qai vula 7, 8, 9 na bukete (me kua ni dredre na vakasucu, me kua ni viviga na domonigone nonai vicovico)

57 KUITA

Vutu na ulu ni cabe na siga, ruru/malumu/seavu tale ena sigalevu

1. Ratou waki vata na drau ni bovo, drau ni qatima kei na drau ni yaqoyaqona ni viti, vuloni, vusoi, gunuvi ni sa lutu vinaka na kakana.
2. Mamai vata na drau ni yaro kei na drau ni jaina, vakaturuma na qara ni ucu se daliga, ia ni sa turu oti, me irivaki sara tiko.

58 KUITA CURUMONA

Mataqali kuita masā, wādrēdrē na usouuso ni domo, lualua.

1. Qilia na drau ni rogomī, tauvuloni ena isulu, sui na qaraniucu

59 KUITA QURUMONA

Mosi kaukauwa na ulu, buwawa na mata ena gauna ni ualevu se dromu na matanisiga.

1. Me tuki na kuli ni molikaro, vusoi qai gunuvi.
2. Me rau bosoi vata na drau ni wādamu kei na drau ni yaqoyaqona.
3. Kari na kuli ni moamoa kei na bovo vuloni, vusoi.
4. Kari na tolo ni wī kei na bovo, vuloni, vusoi.
5. Me mamai vata na drau ni yaro kei na drau ni jaina, vakaturumi e qaraniucu se qaranidaliga, oti me qai irivaki.

6. Me kari na tolo ni kalabuci damu, waki vata kei na waiwai niu, vakaturumi e qaranidaliga kei na qaraniucu.
7. Tuki na kuli ni makosoi, vuloni, vusoi
8. Me qili na drau ni danidani qai sui kina na qaraniucu.
9. Me qili na drau ni tavola qai sui kina na qaraniucu

60 KUITA TIKIDUA

Mosi kaukauwa na ulu ni dau cila na matanisiga, ruru/malumu ni tu donu na matanisiga.

1. Beti na drau ni tamole damu, qili, vakatirimi na kena wai e qaraniucu me qai ceguvi vakarua se vakatolu. Nai sui oqo me vakayagataki ga ena veimataka. Ena vakilai ni na katia cake na qaraniucu.
2. Me mamai na drau ni madirini, vulona enai sulu mamare, qai loba na kena wai, qai cerumi cake.

61 KUNE CA

1. Kari na tolo ni waleaqiō, vuloni, gunuvi.

62 LAMEA

Na kena dau tutubu na yame kei na gadro dau tauvi ira vakabibi na gone, bubuta, boicā na loma, savu talega na weli. Vei ira na gone, era na tagitagi nira katakata, sega talega ni ra garova na kakana.

1. Kau mai na drau ni vulokaka, veisa qai veisaumaki. Vei ira na gone me vakalailai ga, na qase me vakalevu. Me vivi qai mamai, tilomi na wai kei na kena kosakosa.
2. Beti na drau ni kalabuci damu, sava vinaka, qili, sui kina na lamea.
3. Yaca na vuani kura, vakawai vakalalai, sui kina na lamea.
4. Kari na tolo ni koka (rawa ni gunu kina na gone kei na qase), vusoi, gunuvi.
5. Me ratou tuki e walu na sovu ni koukou, walu na drauni mōlautagane kei na walu na drau ni kaukarisiga qai tauvuloni (kua I vakawai) boboki na kena wai ena dua nai taki ni ti, me qai sui kina na yame.

6. Me ratou tuki vata na drauni yaro, drauni kura kei na vuani kura. Vakawai ena waikatakata tabua, gunuvi.
7. Me beti mai vakalevu na drau ni quawa malumu, vusoi, gunuvi.

63 LATILATI

1. Me mamai na titi ni dogo, tilo na wai, biuta tani na kosana.
2. Me mamai na tamole ni viti, gunuvi na kena wai, qai biu tani na kosakosa.

64 LAUTA NA KABOA (ika)

1. Nomu qaqlalo e laukata mo terega kina na yaya vakamarama. Ena mudu na vutuu, na sega talega ni na curuma na gaga.

65 LEVULEVU

1. Saniva mai na wābosucu, cōvuka, covidra kei na botebotekoro, tawana ena beseni levu se kuro levu. Vusoya matua me yacova ni sa sosoko vinaka. Vakadewataka kina tavaya lelevu. Katona vinatu tu.

Gunuva e 1 na bilo levu ni o yadra, 1 na bilo levu ni o vakarau davo. Gunu oti ga, mo davo ka moce lutu sara. Vakawasoma ona na tadra. Nanuma mo masulaka na nomu taoqota na vuremu, vakurekuretaka matua. Dua na bilo levu qai gole sara yani ki saula. Vakarau moce me vakarautaki, waqara na sitovu vakalailaitaka na kena Igu. Laiva na katakata me curumi iko yani.

Yaga vaka levu na yavalata na yago l wai, mo qalo nunu ka teketeke vakaukauwa me tadre vinaka na yago tuki vinaka na uto ka yavala kina nai sema ni yago, me wasoma taki na kena vaka yacori na vakaukauyago oqo me lutu kina na yago ka bulabula kina na uto.

66 LUARAKI DRA

1. Seisei na drau ni vasili ni viti damu (matailailai se lolokula, vakawaikatakata, me qai dau gunuvi wasoma.

67 MACAKE

Na macake e vu mai ena kena lau kana vaka sivia na na kakana kamikamica. Dau tauvi ira vakalevu na gone. Dau vulavula na yame, vakavuna me boicā na loma. Ra sega ni taleitaka na kana, qai dromodromo kata na nodra suasua.

1. Qili na drau ni kavika, kari na tolona, yaca na cagolaya, vusoi qai gunuvi.
2. Tuki se yaca na cagolaya, tavuloni ka vusoi ena wai katakata tabua qai gunuvi.
3. Vakarikaria mada na tolo ni wī , qai karia mai nakedna e tiko e loma, tavulona, vusoi ena wai katakata, gunuvi
4. Yaca na cagolaya, tuki na na drau ni tavola, me rau qai vusoi vata ena waidroka, gunuvi
5. Kari na tolo ni maqo dina qara I matanisiga, vuloni, gunuvi me bogi va.
6. Sava vinaka na totowīwī, sovusovu ni drau ni quawa, kei na drau ni kavika, mera qai mai usoraki ena dia ni sepuni me yacova ni sa vakawai. Vakaturuma ena turuturu ni waimai na paipo, qai lobka ena dua na isepuni. Ke Sinai vakarua na sepuni, san a daumaka sara.
7. Me qili na drau ni kavika, kari tale na tolona. Rau qai waki vata, vusoi ena wai batabatā, gunuvi.
8. Me beti mai drau ni kavika kei na drau ni mōlau, sava vinaka, tuki qai vusoi vata kei na wai. Qo e dau yaga sara vei ira na gone ke tabukatalautaki.
9. Me beti mai na drau ni tavola, vusoi ena wai batabatā, me tabukatalautaki.
10. Kari na tolo ni maqo dina, vakawaikatakata, vusoi, gunuvi ni se bera na kana.

68 MACAKERUA

1. Me rau qili na drau ni seuvaci kei na drau ni botebotekoro, qai sui kina na yaya vakayalewa.

69 MATA (mavoa)

1. Mamai se tuki na drau ni yalu, kena wai me qai sui kina na mata.
2. Beti na drau ni dilo, sava vinaka, vusovusoraki ena loma ni dua na beseni ena sova tu kina na wai droka. Oqo mena na sava kina na mata.

70 MATA-NI-IKA

1. Musu na tolo ni yalu, karia tani na kulina I sau, qai katia na kena e loma me matailalai, vakaturuma vakalalai kina na waidroka, qai kina buluta kina na mata- ni- ika.

71 MATA-NI-OSE

Mataqali karokaro matailelevu, se dua na mavoa makawa, dau toka ena yava kei na ligi, dau sega ni mavoa, mamaca dredre, rairai vaka na drakulu e daku ni ose. Rairai o koya beka e vakatokai kina me mata-ni-ose.

1. Qili na drau ni wābosucu, sui kina na matana, vesu ena isulu savasava.

2. Qili na drau ni lata ni viti (drau I lalai), sui kina na mata ni mavoa.
3. Vakararagi na drau ni bulatawamudu, loba na kena wai ena mata ni mavoa.
4. Qili na drau ni kaukamea, sui ena mata ni mavoa, bulu/ botani kina na mata ni mavoa , vadreti.

72 Mate NI GACAGACA (TB-tuberculosis)

Tibi ni yatevuso. O koya e tauva e dau lila, lutu na yago, kasivi taki se lua taki na dra vusovusoa, vu maca.

1. Mamai na drau ni sinu (baravi), gunuvi na kena wai.

73 MATE NI IVI / MATE NI SOLO / KARA

1. Tuki na tolo ni cōvatu, yacaraki ena mata ni solo se kara.

74 MATE NI SUKA

1. Vusoi vata kece na drau ni nuqanuqa, wābi kei na drau ni mōlau tagane, gunuvi

Kena Tabu: kakana vaka sorena me siga va.

2. Kari na kuli ni kavika kei na kuli ni mulomulo, vuloni, vusoi, gunivi.
3. Cecegi mai na kuli ni mulomulo, kari laivi na kulina I tuba. Tuki vakamatailalai, saqa. Biuta kina e 2 na itaki ni ti, lase tavu ni cakau (o koya e dau ibena). Vakadewataka, gunuva e 1.5 na itaki ni oti na kana.
4. Keli mai na waka ni soni , tuki qai losea vata na yaqona waicala gunuva tiko.
5. Kari na waka ni soni, loba me isui ni mavoa ni mate-ni-suka sega ni maca rawa tiko.
6. Kari mai na kuli ni nokonoko, 1 na itaki ni ti na yaqona. Me vakarauta toka ga na wai me losei kina na kuli ni nokonoko kei na yaqona, vusoi, gunuvi.
7. Me ra kari na kuli ni dawasere kuli ni lolō (damu se vula) kei na kuli ni wī kau. Ra dui oloolo mera tautauvata na kedra lelevu yadua na kuli ni kau, vusoi ena wai dranu. Nida gunuva otı, eda na suasua wasoma, so ena coka sara.
8. Lose na drau ni wābosucu ena wai katakata, gunuva wasoma.
9. Yaca na lewe ni cagolaya, lose ena wai katakata, gunuva wasoma.
10. Me tuki na waka kei na tolo ni wacece, vusoi na drauna, gunuvi.
11. Me beti mai na vusovuso ni drau ni quawa, sava vinaka. Vusoi, gunuvi. Qo e vinaka me wainigunu ena vei siga. Gauna ga o via gunu kina, gunva.

75 MATE NI UTO

1. Kari na kuli ni sagale, qai vusoi ena wai batabatā, gunuvi.

2. Me kari na kuli ni makosoi, vuloni, ena waikatakata, gunu ni sa via batabatā, gunu tiko me yacova ni sa waicala.
3. Me tuki na drauna kei na tolo ni wacece, biuta tani na sena kei na vuana, vakawai vakarauta, saqa, gunuvi.

E wai tale ga ni paralase, wamalai, tubunidra, mateniūto, kei na mate ni suka.

76 MATENIVULA (me rawa ni lako vinaka)

1. Beti mai na drau ni senitōa damu, vauvau, bele kei na kalabuci, vusoi sara vakavinaka me weliwelia, vakawai, gunuvi.

77 MATETAKA (Tadoka)

Mate veitakavi, dewa totolo, sega ni macala na vuna – savu na ucu, droga na domo, katakata na yago.

1. Drau ni molikarokaro, drau ni uci, drau ni botebotekoro, drau ni vulokaka. Bosobosoraki ena loma ni beseni, sova yani na wai katakata me i kuvui.
2. Drau ni vativati kei na drau ni kospeli me qai saqa se vusoi vakasosoko sara gunuvi.
3. Wābosucu, vativati,totōdro, botebotekoro. Me tuki se vusoi vata na wābosucu, vativati, totōdro kei na botebotekoro, vakalailai na waikatakata, kuria na waibuta.
4. Me tuki na kuli ni dabī, saqa gunuvi ni se katakata toka
5. Beti mai na drau ni vevedu, vusoi, vakawaikatakata tabua, gunuvi.

78 Mauvu ni davuibuco

Mate ni kete, curumi cagi, vakabibi me cere – vakavu masā, derekona vakawasoma, vailecayaki na kete.

1. Me druti mai na totowīwī, sava vinaka, qai qili a vakadewadewa ena i sulu mamare savasava. Gone dramidrami: $\frac{1}{2}$ na i taki ni ti. Gone yabaki 1: - dua na itaki ni ti, Gone yabaki 2 lako cake: rua se levu cake.
2. Me beti mai na drau ni rogā, drauni ni vorovoroisivi kei na drau ni mōlautagane, musumusu se kosokoso, vusoi ka gunuvi.
3. Me ra ya walu na drau ni wāvotī, vuso ni gasau\lico ni gasau, vusoi, gunuvi.
4. Me cebe tani na drau ni kaveti ni jaina vakayagataki na drauna. Biu tani na drauna sa madu, sava vinaka na kena vo, vakawai vakalailai ka qai vusoi sara vaka sosoko, gunivi ena gauna ni via gunu. Ena mana na wai ke gunuvi vakawasoma.
5. Beti mai e vica na vua ni kura, tuki vakamatailalai, kari mai na tolo ni bovo kei na tolo ni boiboidā. Ratou vuloni vata kece, vusoi ena wai katakata tabua, gunuvi ena mataka lailai ni se lala na kete.

Ona vakila ni na malumalumu na yagomu. Qori e vakaraitaka ni sa mana na wai. Ena mana sara vakalevu ke gunuvi vakawasoma.

79 Mau ni kete lako vata kei na katakata

1. Druti mai vakalevu na drau ni totowīwī, qili, vakadewataki, gunuvi. Wiliwili ni yabaki, wiliwili ni taki ni ti.
2. Beti mai na drau ni botebotekoro, qili, lobaka ena i taki, vagunuva na gone, quā na kena kosakosa ena yaqona.

80 Mauvu ni kato ni gone

1. Drau ni molikaro se drau ni molitaiti, mera veiveisa, me ya 2 se 4, se 6, 8 etc. Me lose qai gunuvi.

81 Mavoa (mavoa vou)

1. Kari na kuli ni kuluva bulu kina na mavoa vadreti
2. Qili na drau ni wābosucu kei na drau ni botebotekoro, sui kina na mata ni mavoa, qo ena tarova tale ga na dra a vakamamacataka.
3. Me musu mai na tolo ni yalu, Karia tani na kulina i sau, qai karia me matailalai vinaka na kena e loma, vakaturuma vakalailai kina na waidroka, qai buluta kina na mavoa.

82 Mavoa (yaloka ni mata)

1. Qili na wābosucu ka sui kina na mata,
2. Musumusulaki se vusovusoraki na drau ni dilo e loma ni beseni, qai o rai kina.
3. Mamai na drau ni yaro, sui kina na yaloka ni mata.
4. Me mamai se tuki na drau ni yalu, na kena wai me sui kina na yaloka ni mata.

83 Milamila/Karokaro

1. Bosoraki na drau ni seremaia, biuta ena beseni se vokete ni sisili, sova kina na waikatakata, vakabatabata sili kina ena yakavi kei na mataka.
2. Vakararagi na drau ni bulatawamudu, loba na kena wai ena mata ni karokaro.
3. Qili na drau ni pasī, qai quisiraka ena vanua milamila.
4. Me kari na tolo ni buavula, vakasigani, waki vata kei na waiwai ni niu qai lumu kina e veisiga ni sili oti ena yakavi.
5. Qiliraki na drau ni totōdro, loba ina milamila se mavoa lalai.
6. Kari na tolo ni yalu, sigani me mamaca vinaka, vakasinusinu, walia na karokaro/milamila.
7. Cebecebe vakamatailalai na drau ni vulokaka, vakawaiwai, tawai tavaya me qai nona ilumu tu.

84 Milamila (yagodra vaka yalewa na gone)

1. Sava vinaka na drau ni rogomī, 4 na drau ni tavola, qili me qai sui kina.

85 Misuqa/Micuqa

Mate ni salanimī, vakabibi vei ira na qase, dredre na mi, vutu tale ga.

1. Vusoi na drau ni lāwere kei na waka ni vadra, gunuvi.
2. Beti mai na drau ni gasaunigā, vusoi, gunuvi. Na kena gunuvi ga vakalevu na kena mamada na mate.
3. Me kari mai na tolo ni ivi kei na tolo ni dawa, vusoi ena wai ni bu ni niudamu (kua ni tau i qele).

Kena tabu: tikovata, masima, kakana kamikamica.

4. Me kari na tolo ni sacasaca (dromodromo matailalai), vusoi vata kei na cōvatu (ni vālagi), vakawai vakalailai, me gunuvi ni sosoko vinaka.
5. Me rau kari vata na tolo ni kaukarisiga kei na tolo ni bovo, vusoi ena waikatakata, gunuvi.

86 Momosi ni isema ni yago, na ua, na sui kei na viciko.

1. Kari na tolo ni tarawau, tavuloni, vusoi, gunuvi.
2. Tuki na kuli ni vevedu, vusoi, gunuvi.
3. Kari na tolo ni ividamu, vuloni, vusoi, gunuvi.
4. Masi na yago se vanua e mosi ena waiwai dilo. (Qo na dilo – kau ni baravi, vuana vaka mapolo)
5. Kau mai na vuso ni gasau, vusoi, gunuvi.

87 Mulo ni kete

1. Mera veiveisa na drau ni mōlau yalewa kei na quawa, mamai, tiloma na kena wai, būraka tani na kena kosakosa.

88 Oca

1. Beti mai e vica sore ni kura, mai vakawai, saqa me yacova ni sa buehue, qai gunuvi.

89 Qaco na kete

1. Me beti mai vakalevu na drau ni vono kei na drau ni yaro, saqa, qai gunuvi.

90 Qaranidaliga (mosi)

1. Me qili na drau ni tamole, rauta ni dua na itaki ni ti na kena wai, waki vata kei na dua na itaki ni ti na waiwai, vakatakata vakalailai, qai vakaturumi ena qara ni daliga e mosi, vakalailai qai vuki me drodotani mai na wai e vakaturumi yani.
2. Qili na drau ni botebotekoro, qai vaturumi yani na kena wai ena qara ni daliga e mosi tiko. Vuki me sova tani mai na kena wai.

E dua na kena icakacaka era dau vakayagataka vakalevu e liu, na vakatagitule se kavilo. Qo me dau vivi vakamomoto na draunikau vakabibi na drau ni tavola se na drau ni maqo. Vivи vakamomoto,

gusu i lailai ena dua na muana, tadola na muana e dua, me qai tawani kina na wai e sa qili oti. Qo e rawa ni vakayagataki ena kena sui na daliga.

91 Qiovuki/Qitavuki

Tamoi na yava, mavule na isema donumaka na qurulasawa, vuce ni curusese na dra kei na wai ni yago, vutu.

1. Vakatakatā na drau ni vau, se vauleka, ubi kina na vanua e mavo se tavuki, vesu ena vadreti se ena dua na isulu. Tarova na vuce.

92 Quruvou

Mate kainaki ni vuna na cakacaka dole, dabe dole, veiyacovi dole ni se malumalumu o tinanigone; vutu na ulu, turidra balavu, mira se cavuru na drauniulu, wālala na domona, laqa na matana, ceguoca, qai rairai gavu.

1. Saqa vata na drau ni soni kei na drau ni boiboidā, gunuvi.
2. Kari na tolo ni kavika, wī , dawasere, lauci kei na tarawau, tavuloni, vakawaikatakata, gunuvi.

93 Raberabe

Mate ni qaqalo ni liga, dau sega ni vakamatana, vuce, qai dau vutucegucegu. Ni sa kacobote, dau boica na kena wai e dau lako mai.

1. Me mamai e ono se walu na sovusovu ni yaqona loa, bulu na matana, vadreti.
2. Me mamai na drau ni deniose, bulu kina na raberabe.
3. Rau qili vata na drau ni botebotekoro kei na totōdro (levu ga ni drauna o vinakata), se rawa ni usoraki ena dua na tolo ni gasau lailai. Dua na ligamu na tolo ni gasau, usoraka me yacova ni sa vakawai, me qai vakaturumi ena mata ni raberabe.
4. Musumusu na drau ni soni ni veikau, biu ena bilo se tavaya, vakawaiwai e wali kina na mata ni mavo.
5. Kau mai vakalevu na drau ni denivuaka kei na drau ni nuqa, levu ga o rawata. Me tuki vata qai biu ena dua na bilo. Me vakawai ena wai katakata qai sui tiko na vanua e mavo se vuce tiko se me sava kina.
6. Kau mai na drau ni vulokaka ni baravi kei na drau ni sinu ni baravi, saqa ena waitui se wai vakamasima, ni sa kerekere, raraga yani vakadede ena cawa, ni sa rawa ni tonia, qai toni. O na vakila ni sa nunu, malumu na mosi ni sa curuma na katakata. Oti me qai dua na drau ni baka kei na drau ni sinu me ovi kina na raberabe. Ni yakavi,vakatakatara na draunikau, cakava tale.
7. Beti mai na drau ni denivuaka, drau ni qoqovilawe kei na na drau ni nuqa, kena levu ga ni draunikau oqori na kena vinaka. Me mamai vata kece, biu ena bilo, vakawaikatakata, sui tiko na vanua e mavo se vuce.

94 Ramusu

Na ramusu e dau vuna ni dua e lutu, tavulaki, laucoqa se cava tale. E dau ramusu na sui, vakabibi na ligada, yavada, sarisarida kei na dibida. Vai ira na gone, e rawa nira ramusu ke dau levu nodra lutu, se mera dau keveti vakaca. E rawa ni dau katakata, tagi tagi wasoma, qai ra dau moce kidakida.

1. Me tuki na waka ni vadra, qari na tolo ni samaloa, vusoi, gunuvi ena veisiga.
2. Vusoi na drau ni vulokaka damu ena waidroka, gunuvi. **Gone:** me gunu ena matakalailai kei na yakavi sara, dua ga na itakiniti. **Qase:** me gunu ena matakalailai kei na yakavi sara, tolu na itakiniti.
3. Me tautauvata na balavu ni titi, ra veiveisa. Ke gone me 10. Ke qase me 16, 20 se sivia. Tuki vinaka na titi, biu ina beseni, sova kina na wainibu ni niudamu (kua ni lututau na niu). Vusoi, vakadewa, qai gunuvi. Ni gunu oti, me kania sara na lewe ni bu.
4. Me kari na tolo ni tarawau kei na tolo ni ivi (ivisere se ividamu), tavuloni, vusoi ena wai katakata toka, gunu ni oti na kana, mataka sigalevu kei na yakavi.
5. Me ovi na vanua e ramusu ena drau ni vau leka, mocera, mataka ena raqosa.
6. Vakasaqara na wai, waiwai kei na Karisini, ni sa boela, tonia kina na drau ni wāvotī, tabaka ina ramusu/qiovuki.
7. Kari na tolo ni vesi kei na tolo ni yaro, tauvuloni, gunuvi.

Kena Tabu : Masima me bogi va

8. Kari na waka ni uto, kei na tolo ni mokomoko, drau ni cavutidra (deinideinivuaka), kei na drau ni qatima, ratou vuloni vata kece, vuloni, qai gunuvi.
9. Me vusoi waidroka na drau ni kalabuci damu, gunuvi.

Gone: Me dua na itaki ni ti, gunuvi ena mataka lailai kei na yakavi sara.

10. Vusoi vakasosoko na drau ni deniose.

95 Roko Tu I Kete

Me vusoi na drau ni kaile gaga kei na drau ni wāsala ena waibatabata.

96 Saresare Mosi

1. Ratou saqa kece na vativati, batimadramadra kei na totōdro gunuvi.
2. Me yarua na drau ni vativati, uci, kei na drau ni yalu, qai tuki, vusoi, gunuvi.

97 Saresare (Mosi na yasana i mawi)

1. Me tuki na drau ni lātoka, kari na tolo ni mulomulo, Ratou vuloni vata kece, gunuvi.

Na wai oqo, e rawa tale ga ni gunuva na gone lalai ke leqa tiko na sarisaridra imawi. Rawa ni vakavuna sara me tauvi ceguoca. Ke so na gone e se sega ni lako rawatu, na wai oqo e dau yaga vakalevu ena na nodra bula.

98 Saresare (Mavoa)

Beti mai na drau ni yaqoyaqona, lose, gunu.

99 Sasala

Mate ni isema ni yago, ua, kei na sui, vuvuca, momosi, wawa.

1. Kari na kuli ni tarawau, vuloni vusoi gunuvi.
2. Tuki na kuli ni vevedu, vusoi, vuloni, gunuvi
3. Kari na tolo ni ivi damu, vuloni, vusoi gunuvi.
4. Vusoi na sovu ni gasau, gunuvi, yaga ke momosi na isema ni yago.
5. Masi na yago ena waiwai dilo, yaga ni momosi na isema ni yago
6. Tuki na waka ni molikaro, vusoi ena waikatakata, gunuvi.
7. Kari na tolo ni bovo, vusoi, gunuvi

100 Sau

Mate vuve toka ena sagavure, kirirkiri, se tutu ni daliga, katakata qai malawa dadamu.

1. Beti mai na batimadramadra, totōdro, kei na tamole, vusoi ena wai katakata me qai wase rua, dua na kena veimama me vakawaiwai me wali kina na yago, dua na kena veimama me qai gunuvi. Me veisau ni bogi va, na kena kosakosa me vakacirimi i wai, se me bulu.

101 Savasava ni kete

1. Mera sava vinaka na drau ni wāvotī na drau kei na waka ni wāvotī, drau ni koukou, vulokaka kei na cagolaya kosokoso vakalalai, saqa, gunuvi na kena wai., gunuvi

Gone lailai – vula dua ina vula ono: Beti mai vakalevu na drau ni wātuva, me qaqi se tuki me qai tavuloni na kena wai me rauta e rua na itaki ni ti me sisinai.

Vula ono-lako-cake: kari na tolo ni boiboidā, vusoi ena wai buta. Me qai tomani tiko ga oqo ena veiya ono na vula.

Qase: kari na tolo ni boiboidā, vusoi vata kei na drau ni wāvotī ena waidroka, gunuvi.

2. Kari na tolo ni wī, vusoi, gunuvi.

102 Seila

Mate ni yaloka ni mata, dau vulavula siawa qai dau waciriciri toka ena yaloyaloturaga, dau tarova se dau vakadredretaka na rai.

1. Qili na drau ni kavika, sui kina na mata ni vakarau me moce ena yakavi.
2. Kari na kuli wī kau, qai caka ena dua na draunikau, me caka ga vakalailai sui kina na mata.

103 Sicinimatanaıtuba\Siciniwawa

Mataqali mate ni wāwā, dau vuce se tekivu mai loma ena wāwā. Ni sa matua, qai dau basika mei tuba. Qo ena kilau ni sa vuce na mua ni wāwā. Na kena mataqali oqo, e rawa ni vuna na kenisā ni wāwā.

1. Kosokoso/musumusu vakamatailalai e walu na sovu ni wāyaka kei na walu na sovu ni gasau, tavuloni, vusoi, gunuvi vakatolu ena dua na siga ni bera na kana.

Tabu: yaqona

2. Kari waka ni bovo kei na waka ni boiboidā, vuloni, vusoi, gunuvi.
3. Me mamā o tauvi sicini na drau ni koukou (tagane), qai buluta kina na mata ni sicini ena kena kosakosa.
4. Me mamā o tauvi sicini na drau ni yaro kei na drau ni wālai kei na drau ni waduva ni viti, tiloma na kena wai, buluta na matana ena kosakosa.
5. Kari na tolo ni vorovorokuro, selesele na drauna, vuloni, vusoi, gunuvi.
6. Kari na tolo ni yaro, kosokoso na drauni wābi, vusoi vata, gunuvi.
7. Vakasavasavataka na waka ni kavika, bosoka vata kei sovu ni koukou, vakawai vakalailai, me lako kece mai na wai, gunuva edua na bilo.
8. Tuki se mamai na drau ni tomitomi, gunuva kena wai, na kosakosa me wali kina qai bulu toka na sicini.
9. Me 12 na drau ni losilosi , veinauluyaka, vakatoboicu; dresuka rua i loma donu, yasana imatau mo mamā, tilo na kena wai, yasana imawī, mamā qai buluta kina na mata ni sicini.
10. Vivi e 4 na drau ni ividamu, 4 na drau ni kavika, 4 na drau ni tautau, mamai, tilomi na kena wai, yamoca na sicini ena kena kosakosa.
11. Mamai e 4 na drau ni yaro, 4 na drau ni losilosi kei na 6 na drau ni totōdro, gunuvi na kena wai, kena kosa qai bulu kina na sicini.
12. Me kari na tolo ni yaro vula kei na tolo ni molikana, vusoi vata kei na drau ni denideniuaka, vuloni qai gunuvi tiko. Na drau ni cicigo se lawati me qai vakararagi me katakata vakalailai, qai botani kina na mata ni sicini.
13. Tuki na drau ni wābi kei na drau ni baka, vusoi qai gunuvi.
14. Lose na drau ni lalakai , gunuva.
15. Kari na drau ni wābitabita, waki vata, vusoi ena waidroka, qai gunuvi.

104 Sicinitukete\Siciniiloma

Mataqali mate ni wāwā, tekivu tubu mai e loma ena wāwā, rawa ni vakamo, kana ga veka, coka sega ni mudu.

1. Me vivi e 8 na drau ni matameiraqiqi, musumusu vakalalai, kari mai na tolo ni bovo tagane, rau qai vuloni vata, vusoi, gunuvi.

105 Soso

Bō levu ni domo,daku, kete se taba, vica vata na matana, vutu rawa ni vakamate tamata.

1. Mamai na drau ni losilosi, tilo na wai, kua ni liwava na cagi na mata ni soso, kua ni cilava na siga.
2. Musu mai na tolo ni yalu, karia tani na kulina isau, qai karia me matailalai vinaka na kena e loma, vakaturuma kina vakalailai na waidroka, qai buluta kina na soso.
3. Betia mai e 8 na sovuni ni bakaniviti, mamā vinaka, buluta kina na mata ni soso. Veisautaka ke sa mamaca na ibulu.

106 Sucu

106.1 Susu-baca (kevaka e batabatā o koya e tauva)

1. Tuki na drau ni uci kei na drau ni lauci. Me qai wali kina na sucu e baca.

106.2 Sucu-gaga

(Ni via dromodromo mai na sucu i tinanigone, vakavuna me lua, a coka o gone)

1. Kari na tolo ni samaloa kei na kuli ni sakula, vakawai, vusoi, gunuvi.
2. Tuki na yaka ni masawe, vusoi gunuvi vakatolu ena dua na siga
3. Kari na tolo ni drala, kari na tolo ni bovo, rau vusoi ena wai ni niudamu/niunimaleyase bai beti sara ga mai. Gunuvi vakatolu ena dua na siga ni bera na kana me yacova ni sa bogi va. Kua ni gunu waidroka.
4. Wai ni bakaniviti. Gunuva vakatolu ena dua na siga. Ke a sa tauvi koya e liu, me gunuva ni bukete tale.

106.3 Sucu-maca

1. Me mamai na drau ni losilosi kei na drau ni mokomoko, vakawai me iwali. Ni na wali oti, ena tauvi koya mai na liliwa, ia ena tō mai na sucu. (*laurai ni mana*)

107 Susunu

Na mate oqo, e dau vuvuce, e bubuta me vaka na kama, qai dau tauva ga vakalevu na daku, sare, qavokavoka kei na mata. Dau vakademilamila, me kua sara ni milai, baleta gauna ga e milai kina ena maca ia e sana maca loa. Me biu tu ga, ni gauna ena loru kina ena mai maca vinaka ga yani, sega ni laurai na mawena. Dau lako vata kei na katakata, ra qai dau tagitagi vakalevu na gone.

1. Ra beti mai na batimadramadra, totōdro kei na botebotekoro, sava vakavinaka qai qili. Vakawai vakalailai, na kena sosoko ga na kena vinaka, me gunu o tauvimate qai wali e yagona na kena kosakosa.
2. Uli na moli boboki lalai me wai-ni-gunu. (*Na wai-ni-moli e vakaotia na katakata*)

Kena tabu: na cagi kei na wai me bogi va.

108 Tadoka ni tinanigone/Matetaka bibi

Vuna na cakacaka dole ni se malumalumu, dabe dole.

Vusoi vata na drau ni wābī kei na vativati, gunuvi.

1. Tuki na waka ni danidani, vusoi, gunuvi.
2. Kari na tolo ni leba, waka ni vadra se bera ni tara qele, waka ni vevedu kei na taba ni bokoi, waki qai bosoki. Ni ratou sa veiwaki vinaka, me qai tavuloni, vusoi qai gunuvi ke vo vakalailai mo qai tanoi kina. Kena levu e gunuvi kena vinaka. Gunu bogi va, rawa ni dua tale na vulo.
3. Me kari na tolo ni vesiwai, mulomulo kei na evuevu, tavuloni, vusoi ena waibatabata se waikatakata, gunuvi.
4. Me kari na tolo ni doidamu, tolo ni yaro kei na tolo ni ividamu, vusoi vata ena waikatakata, gunuvi.

109 Taratara

1. Me vusoi na drau ni rauvula, gunuvi.

110 Tatuku

Mataqali mate ni soresore, tasoro na kena itui, lutu na vuana, vuce, dau vutu.

1. Vusoi vata na drau ni sinu kei na kulina, gunuvi.
2. Vusoi na drau ni wākurukuru, qai tavu e dua na uvi me kania. Qai rara eso na drauna, me lumu kina nona itabei (sapota).
3. Losei na drau ni doi, drau ni yaka kei na drau ni sasivi, gunuvi.

Kena tabu: kua ni gunu yaqona me vula dua.

111 Tilotilo

111.1 Tilotilo (mosi)

1. Me veiveisa na drau ni botebotekoro, veiqarayaki, mamai a tilomi na kena wai, kaburaki na kosana.
2. Beti mai na drau ni tarawau, sava vinaka, mamai. Tilomi na kena wai, ka būraki laivi na kena kosakosa.

111.2 Tilotilo (tadola)

Dau mosi se kavakava na itilotilo, dau vakavuna me dau drēdrē a mosi vakalevu nida tiloma na noda weli, se meda kasivi.

1. Me mamai na totōdro, gunuvi na kena wai, būraki mai na kosakosa.

112 Tubunidra

1. Kari na kuli makosoi, vuloni, vusoi ena waikatakata, gunuvi.
2. Kari na tolo ni buaniviti kei na bovo, vuloni, vusoi gunu ni bera na kana ena veisiga.
3. Kari na tolo ni kura, tolo ni boiboidā, bovo, makosoi qai vusoi vata kei na drau ni wābosucu.
4. Vusoi na drau ni wābosucu, gunuvi wasomā.
5. Kari ni kuli ni doidamu, vuloni, vusoi, gunuvi.
6. Kari na tolo ni bovo kei na kura, vuloni vusoi, gunuvi.

7. Kari na tolo ni makosoi, tavola, lauci, yaro, tuki na waka ni vadra se bera ni tara qele, vuloni vata, vusoi, gunuvi.
8. *Kuli ni dabī, kuli ni mulomulo, 4 na drau ni cōboi, 4 na drauni moli, (moli ga sa rawa)
9. Tuki na kuli ni dabī, saqa, gunuvi wasoma.
10. Tuki na kuli ni vacea, saqa, gunuvi wasoma.
11. Vusoi vakalevu na drau ni quawa, gunuvi tu me wai ni veisiga. Na nomu gumatuataka ga na kena vinaka (laurai ni mana)
12. Kari mai na tolo ni dawasere, tolo ni vobo, kei na boiboidā, beti eso na drau ni mōlau. Ra mai biu vata kece, vakawai, saqa. Gunuvi ni sa buta.

113 Turuvi dra balavu

1. Cavu vakalevu na totowīwī (drauna kei na tolona), losea me sosoko sara, gunuva.

114 Ucu (boica)

1. Qili na drau ni botebotekoro se drau ni danidani, sui kina na qaraniucu. Ena yali na iboi.

115 Ulu (mosi)

1. Qili na drau ni danidani, sui kina na qara ni ucu kei na daliga ruarua. Vakaotia na mosi.
2. Mera dreti mai na wāvereilagi, vusoi ena wai katakata tabua, gunuvi.

Kevaka o via gunu tale, mera dreti tale mai na wāvereilagi , kua ni vakayagataki tale na kena e sa vusoi oti.

3. Kari na tolo ni uci, rauta toka e rua na idi na kena balavu, tolu na waka ni cōboi. Rau tuki vata, tavuloni me rauta e rua na sepuni, qai sova ena qara ni ucu me qai sagai me cerumi cake, sova na kena vo e qara ni daliga.

116 Vakasucu

1. Vusoi na drau ni senitōa damudamu, gunuvi vakatolu ena dua na siga. Me gunuvi ena macawa ni vakasucu.
2. Vusoi na drau ni bele, gunuvi vakayatolu ena veisiga, ni voleka na vakasucu.
3. Bosoka vata na drau ni senitōa, drau ni bele kei na kalabuci damu, vakawai, gunuva.
4. Tuki na tolo ni walewale, drau ni denivuaka, kei na drau ni wābosucu, vusoi qai gunuvi. Gunuvi tu ena veisiga.

117 Valelailai (sega ni lako vinaka)

1. Me druti mai vakalevu na drau ni senitōa, vusoi ena waidroka qai gunuvi. Ena vakamalumutaka na gaunisala ni valelailai.

118 Vu

1. Mamai na drau ni tomole. (*Wai kilai levu*).

2. Tuki na drau ni quawa, vakasaqara. Ni sa buehue,vakadewataka. (soli)
3. Tuki e rua na tolo ni ginger kei na kei na rua na qaliki,vakawai.Me qai saqa,vakadewa,vakaliwaliwa,tawa i tavaya.
4. Me yarua na i taki ni kana ni laugunu.
5. Yaca na ginger, qai loba yani kina e dua na molikaro. Vakadewataka,gunuva. Rawa ni rua se tolu na i sevuni ni kana ni gunuvi.
6. Me tuki na na drau ni quawa qai saqa. Ni sa buehue, me vakadewataki,gunuvi me vaka na waibuta.

119 Vuce ni Liga(baca raqa)

1. Vesu na liga e na vasili damu ke vuce.

120 Vukavuka

1. Kari na tolo ni sacasaca kei na turaga loaloa(kena veimataqali o kunea rawa), tauvuloni. Me vusoi e na waibuta katakata, gunu vakarua ni bera na katalau, bera na vakayakavi me yacova na bogi va. Veisau, kari vou tale na wai.

Kena tabu: Kakana damudamu me vaka na ura,kuka kei na veikakana damudamu vaka oya.

121 Wai ni Marama

1. Me lose na drau ni bele, drau ni totōdro kei na drau ni waromudu, gunuvi.

122 Wai ni Tagane

1. Vusoi na dralakaka, gunuvi.

123 Wai ni Vakaluveni

1. Kuli ni siti, yevuyevu. Me rau gunuva ruarua na veiwatini.

124 Waqaqa tu i Kete

1. Me kari na waka ni dabī, yaro, dawa kei na molikaro, saqa, vakadewataki, me ra gunuva ga na turaga.

125 Yalani

1. Lose vakasosoko na yaqona(waka), gunuva ni se qai vakasucu malumalumu macawa dua se rua.
2. Beti mai vakalevu na drau ni botebotekoro, bosoki vakasosoko, kua ni vakawai, gunuva ni tauvimate ni vula bogi va.
3. Tuki na waka ni niudamu kei na yaqona(waka), vuloni, gunuvi tiko me bogi va.

126 Yaloka ni Mata(mosi)

1. Qili na drau ni botebotekoro, sui kina na mata. Me mamai na gasau, tauvuloni qai sui sui kina na mata.
2. Me bosobosoraki e loma ni beseni na drau ni dilo,qai o rai kina.

127 Yate Kabi

bovo, samaloa, digidigi. Losei vata kece drauna e na wai batabatā.

Kena Tabu: Kana katakata

128 Yava(me kakaca)

1. Lauta na tolo se taba ni uto,takivi na kena dra,sova e na vanua e kakaca tu.

Dau levu na wai au dau kaburaka yani,e dau sega ni tukuni yani se me dau gunuvi vakavica e na dua na siga,se me gumatuataki se sega.

la eda kila vinaka sara,ni meda wai vakaviti,na noda gumatuataka ga na kena yaga,e na lai yali sara tale ga na mate.

129 YACA NI KAU E VEIVANUA

1. baka (vunikau tubu levu,vua damudamu lalai), yayawa,savirewa, bakaniviti, cawa,yacawa, sovirewa
2. bakaniviti (Savatu) ,baka
3. bakaniwai, savurewa, seremaianiwai, savirewa
4. balabala, loulou, youyou
5. balawa (Wainibuka/Ovalau,Bua,Gonedau,Vatulawa)
6. batikalavo (Wainibuka)cogadroga
7. batibona (Wainibuka),boiboidā
8. batibone (Naitasiri),boiboidā
9. batikolikoli (Waya,Ba),totowīwī
10. batikunukunu (Wainibuka),totowīwī
11. batimadramadra(tubu lalai,laurai vakalevu e na vei teitei,se e na noda yasa ni vale,se dromodromo,tubu qaseqase.Ni sa matua ga,e mate sara),matuakamate/matuakomate,sanikitu
12. batiwiniwini(Serua),totowīwī.
13. bebe (Serua),totowīwī.
14. bele (dau se,se vaka na se ni vau,mataqali vata na vau kei na senitōa),vauvau,sasau,waci.
15. beta,tanitogavou,caqecaqe,denisipi,sinusinu,coselekaleka.
16. beta /be'a (Wainibuka)lata,lataniviti.
17. betebetekoro(Lau),botebotekoro
18. bitabita(Vuda,Nadroga),wābi
19. bitebite(Vatulele,Kadavu,Lau),wābi
20. bobo(Waya,Vuda,Nadroga,Bua),bovo.
21. boborida(Vanualevuiloma)boiboidā.
22. boiboidā (e kau levu tokadrau babalavu momoto,e se matavulavula,viavia drokadroka.Na kau oqo boica na kena i boi e na siga ,boi kamikamica e na bogi. E rawa ni vakayagataki me buka,e rawa tale ga ni kau ni vale na tolona), buibuita, bonakibure, batibone,batibona, kauda/kaukauda, 'elekeige'i/boborida, burebureda.
23. boiboitā (Nadroga,Serua),boiboidā
24. bonaabulumakau (Gonedau),kaukarasiga
25. bonakibure (Rakiraki),boiboidā
26. bonanabulumakau (Ovalau),kaukarasiga
27. bosucu (Vanualevu),wābosucu
28. botebotekoro (kau lailai ga,vutivutia na drauna kei na tolona,e boi tokadrauna,dau se vulavula),huguvanua,suguvanua,betebetekoro,'adivilibili,usuvanua,sukuvanua,'eve'edre'a, botebotekoroyalewa
29. botebotekoroyalewa(Kadavu),botebotekoro
30. boti (Yanuca;Serua)koukou
31. botoboto (Vanualevuicake),tukitukiyadre
32. bovo (sega ni kau levu sara,dromodromo kata na sena,qai vulavula na drauna e kena i sala tokayani),vobo,bobo.
33. bua (kau kilai levu,dau vakayagataki vakalevu me tuitui me salusalu.E dau dui roka tu na sedra,koya e vulavula,damudamu,dromodromo,piqi kei na so tale)
34. buabua/buatoka,xati/kadi

35. buabuanisawana (Vanuabalavu),
 36. buadromo tv buaniviti
 37. buaniviti tv buadromo
 38. buatoka (Waya,Vuda)buabua
 39. bucago (Serua),cōboi
 40. buevu (Waya,Vuda,Nadroga,Vatulele),evuevu
 41. buievu (Serua,Yasayasabeqa),evuevu
 42. buibuita
 43. buevu (Waya,Vuda,Nadroga,Vatulele),evuevu
 44. buievu (Serua,Yasayasabeqa),evuevu
 45. buibuita (Yasayasavakara),boiboidā
 46. bulaidrauna/tubuidrauna (Lau),bulatawamudu
 47. bulaitagona (Lakeba, Vanuabalavu)rorogo
 48. bulaitamona (Vanualevuicake),rorogo
 49. bulatawamudu/kalougata (drau i vavaku,e kau sala me vaka na lata ni
     viti),tawamudu,cakamana,tuduidakuna,bulaidrauna,tubuidrauna
 50. bulibulisivaro (Rewa),wābi
 51. burebureda (Vatulawa)boiboidā
 52. cabocola (Vatulele)rorogo
 53. cabolo (Yasayasabeqa),tukitukiyadre
 54. caca (Rakiraki),sacasaca
 55. cagola (Lau),caolaya
 56. cagolawa,cagolaya
 57. cagolawe (Vitiiloma),cagolaya
 58. cagolaya (Na cagolaya e vaka na cago se ginger.E tubu lekaleka,drau i babalavu.Dau se
     moqimoqili,na sena oya qai dau babasika mai kina sena vulavula lalai.Ni sa dau mate na
     sena,e dau tukuni ni sa matua na
     cagolaya),cagolawe,cagolawa,cagola,dalasika,dalosika,dani,danidani,drove,ulaulairabici,iulau
     lairabici
 59. layalaya,sago,rubi(yacana beka kina na rubi ni ra dau dreta mai na sena moqimoqili, ra qai
     dau veisamu se ra veirubi kina),cegwata
 60. cakamana (Yasayasa i Ra,Kadavu,Yasayasabeqa, Vanualevuiloma),bulatawamudu
 61. caqecaqe (Vanualevuiloma),beta
 62. cau (Beqa, Vanualevu,Kadavu),nokonoko
 63. caucau (ni yavi) senibogi,vucuniyakavi
 64. cavucavudra (Kadavu),kaukaarasiga
 65. cavucidra/cavukacidra (Vitiiloma),deniose
 66. cawa (Wainibuka),baka
 67. cegwata,cagolaya
 68. cevucevu (Wainibuka,Ovalau),tukitukiyadre
 69. cevugadamu
 70. cicigo (Nadroga,Vatulawa),lobau
 71. cikawa (Waya,vuda,Gonedau),lobau
 72. cobacobaiyadre,tukitukiyadre
 73. cobocoboiyadre (Vanualevuiloma),tukitukiyadre

74. cobocoboyadre (Vanualevuiloma),tukitukiyadre
75. cōboi,cobona,ocagicagica,rabo,rabue,cowate,bucavu,yagiyagi,bucago,i
rabo,cobone,cobona(Ba, Vanualevu, Vatulawa, Lau, Gau),cōboi
76. cobone (Vitiiloma),cōboi
77. cobula (Yasayasabeqa,Kadavu,Magodro,Savatu),rogorogo
78. codenivuaka (Wainibuka),deniose
79. codenivuaka ,vorovoroisivi
80. codra
81. cogadrogadro,kaimoku,omoku,kaumokucolaulau,kaulaulau,olaulau,kalaaulau,comocemoce,m
ocemoce,cokadrukadru,cokadrokadro,wagadrogadro,waqaroqaro,qaroqaroa,matelevu,'ui'ui
,bainikalavo
82. cokadrokadro (Kadavu,Gonedau),cogadrogadro
83. cokadrukadru (Kadavu,Gonedau),cogadrogadro
84. colaulau (Bua),cogadrogadro
85. comoce (Vatulawa,Savatu),cogadrogadro
86. comocemoce (Vatulawa,Savatu),cogadrogadro
87. coniqaloqalo (Kabara,Vatulele),rorogo
88. cocqaloqalo (Cicia,Ogea,Moce),rorogo
89. corolutu(Ovalau),koukou yalewa
90. coselekaleka (Lau),beta
91. cotuniwaqa (Lomaivitilevu),vorovoroisivi
92. cōvatu (Kadavu,Yasayasabeqa,Nadrau,Vatulawa,Lau),vorovoroisivi
93. covidra/covucidra/covukacidra (Rewa
taucoko,Tebara),denime/deniose,denipua'a,denivuaka/deniose,deniose
94. covuka,movukaqoloqololevu,usuusuvanua
95. cowate (Kadavu,Vatulele),cōboi
96. cowaqa (Naigani,Ovalau),vorovoroisivi
97. cowiwi (Vanuabalavu),totowīwī
98. cuvacuva (Levuka,Korovou),koukou
99. dabī,leqileqi,lokoloko,leqi
100. dalasika (Waya,Vuda,Yasayasaira),cagolaya
101. dalice (Vatulele, Vanuabalavu), tavola
102. dalidali (Waya,Nadroga,Yasayasabeqa,Kadavu),danidani
103. daliniwaqa,vorovoroisivi
104. dalosika (Yasayasabeqa),cagolaya
105. damole (Rakiraki,Wainibuka),tomole
106. dani (Lomaivitilevu),cagolaya
107. danidani (Nadrau,Wainibuka),cagolaya
108. danidani,dalidali,daravi
109. darawau (Wainbukaiwai),tarawau
110. dava (Wainibuka),kaukarasiga
111. davarasi,kaurasiga,veida,vida,sevarara,kauravula,sovuirabelo,sovusovu
112. dawa,tawa
113. dawalo (Kadavu,Yasayasabeqa),dawasere
114. dawaloa (Lau),dawasere

115. dawamelo (Ovalau),dawasere
 116. dawareregwa (Nadroga),dawasere
 117. dawarau (Wainibuka i colo),tarawau
 118. dawasere (e vaka ga na dawa,e kau tubu levu,dau laukana na vuana,damudamu na qana),dawalo,dawamelo,dawaloa,dawareregwa
 119. dēnimana (e wa sala i veidogo,drau lalai,se vulavula),wadenimana,yalewavuku,denimena
 120. denimena (Vanualevuiloma),dēnimana
 121. denime/deniose (so mai Vanualevu),deniose
 122. denideniose (Lau),deniose
 123. denidenisiga (Lakeba),kaukarasiga
 124. deniose(Kau sega ni tubu levu sara, dau vakayagataki na tolona me barasi ni bati),qavenilawe,qavenilawa,qaqavirilawe, tabuturu, tanivore, denivuaka, denidenivuaka,codenivuaka, denipua'a, cavucidra, cavukacidra, tainime, denime, tuiniuvi, tabaturu, denideniose, qativurulau
 125. denipua'a (Vatulawa)deniose
 126. denisipisipi (Vatulawa),beta
 127. denivuaka/deniose (Wainibuka,Lomaiviti),deniose
 128. diadia (Vanualevu),gasau
 129. dilo/tilo/zilo (tubu vakalevu e veikau,e vakavuana)
 130. doidamu,selavo,droidra
 131. doidra (Ba,Waya),doidamu
 132. dogo,togo
 133. do'o ni yabia,vakarubenidavui
 134. domole (Waya,Vuda,Nadroga,Serua),tomole
 135. domole (Vanualevuiloma,Bua,Yanuca-Serua,Kadavu,Gonedau),tomole
 136. drala,rara,drara,segai
 137. drala (Nadroga,Vuda,Vatulele,Waya,Bua,Kadavu),vulokaka
 138. dralakaka (Lomaivitilevu,Vitiiloma,Lau,Wainibuka)vulokaka
 139. dralakuru (Beqa),vulokaka
 140. drala tagane (Vuda,Kadavu),vulokaka
 141. drara (Wainibuka),drala
 142. draubibi (Vanuabalavu,Cicia),wābi
 143. drauduga (Gonedau),wābi
 144. drauitolu (Ovalau),tokatolu
 145. draunimoli
 146. draunisiga (Lomaivitilevu),kaukarasiga
 147. drautolu (Vanualevuiloma),tokatolu
 148. dravi (Vanualevuiloma),danidani
 149. dravo (Wainibuka-Ovalau),gasau
 150. dredre (Yasayasa i Ra),vevedu
 151. dredruma (Vanualevuicake)wavereilagi
 152. drega (Gonedau, Vanualevu),vevedu
 153. drega (Gonedau),buabua
 154. dre'edre'edruma (Vanualevuiloma)wavereilagi

155. droiwa (Nadarivatu),sovivi
156. drove ,cagolaya
157. duva(ni viti)/tuva(e kau sala i baravi,drau mata lalai me vaka na drauni baka.Dau vakayagataki vakalevu mei vagaga ni ika),watuvatuva,tuvaravo,tuvaraurau,watuvu,waduva,sina
158. evuevuloa,samaloa
159. evuevu(kau ni baravi,vuana dau caka mei taube se nodra mama tu na gone),buevu,buievu,mama
160. fatai (Lau),wavereilagi
161. gasau,gwasau,gosau,dravo,diadia,sina,taba,yavita,vitavita,vita
162. gasu (Cikobia),vevedu
163. giawa (Ba),tomole
164. gosau (Lomaivitilevu),gasau
165. gwali (Waya,Nadroga),sacasaca
166. gwasau (Lomaivitilevu),gasau
167. hahhawira (Vatulele),Tarawaumeirakakā
168. hina (Yasayasaira),gasau
169. huguvanua (Nadroga),botebotekoro
170. iboronidani,kadrala
171. iboronikara,kadrala
172. iboronilafa,kadrala
173. iboronilava,kadrala
174. iboronirava,kadrala
175. iboronivarivari,kadrala
176. iculanimasei,(Vanualevuiloma, Vanualevuicake)verevere
177. ikelekeleituitoga (Vanuabalavu)vorovoroisivi
178. ikubekubeituitoga (Koro),vorovoroisivi
179. ilokolokonigata
180. imasinikaukamea (Vanualevuiloma),kaukamea
181. inokaniwaqa (Vatulele)vorovoroisivi
182. inokanokaniwaqa (Vatulawa),voroisivi
183. irabo (Ba),cōboi
184. irorogo (so na vanua e Tailevu),rorogo
185. isavanibuli (Beqa) tokatolu
186. isoleisolenibū (Buca),tokatolu
187. ituiniwabubu (Vatulawa),verevere
188. iulaulairabici,cagolaya
189. ivi
190. iviloa,samaloa
191. jilakobuci (Kabara),kalabuci
192. 'ivi (Vanualevu),tavola
193. Kadi/xati (Vanualevuiloma),buatoka/buabua
194. Kadivilivili,botebotekoro
195. Kadrala (se dromodromo balavu,vaka na kadrala i na
sitoa),iboronidani,iboronilava,iboronnirava,iboronikara,iboronilafa,iboronivarivari,bainicagi

196. Kadrukadru (Waya),soni
 197. Kaihawahawa (Nadroga),yaro
 198. Kaile,kwale,kwaile,kale,kele,wakoka
 199. Kaimoku (Yasayasaira),cogadrogadro
 200. Kainisiga (Serua),kaukarasiga
 201. Kajilabuci (Lau),kalabuci
 202. Kalabuci (damu) (kau damudamu,tei vakalevu e yasa ni
     vale),kalebuci,kalakalabuci,kalajibuci,jilakobuci,kalajibuci,kajilabuci,lalabuci,tibuci,kolakolabu
     ci,sosolevaleva,qaloqalogai
 203. Kalajibuci (Lau),kalabuci
 204. Kalajibuci (Lau),kalabuci
 205. Kalakalabuci (Gau),kalabuci
 206. Kalaulau (Lomaivitilevu),cogadrogadro
 207. Kale (Bua, Vanualevuiloma),kaile
 208. Calebuci (Kadavu),kalabuci
 209. Kalougata/bulatawamudu
 210. Karukalewa (Lau),koukouyalewa
 211. Kauda (Ovalau),boiboida
 212. Kauirasiga (Yasayasabeqa),kaukarasiga
 213. Kaukauda (Ovalau),boiboida
 214. Kaukamea (kau lailai,drau lailai talega,se
     lokaloka),selokaloka,seloka,tagiolitia,kauniidia,imasinikaukamea,siviri'i
 215. Kaukarasiga (kau lailai sara,vutivutia na drauna,vaka na
     davarasi),draunisiga,kaunisiga,kaukirasiga,kaurasiga,denideni
     siga,kainisiga,kauirasiga,dava,bonanabulumakau,,momodi,cavucavudra
 216. Kaukirasiga (Lomaivitilevu),kaukarasiga
 217. Kaulaulau (Wainbuka),cogadrogadro
 218. Kaumoku (Yasayasaira)cogadrogadro
 219. Kauniidia (Wainibuka),kaukamea
 220. Kaunisiga (Lomaivitilevu)kaukarasiga
 221. Kaunivukavuka (Waidina)sacasaca
 222. Kaurasiga (Magodro,Vitiiloma),davarasi
 223. Kaurasiga (Kadavu,Gau),kaukarasiga
 224. Kauyaleyalewa (Ovalau),vevedu
 225. Ka'ixa (Vanualevuiloma)qatima
 226. Katiqa (Yasayasabeqa,Kadavu),qatima
 227. Kaveti,kaveji,kapiji
 228. Kavika/kavikadamu/kavikaniviti (e sega ni kau levu sara,e dau laukana na vuana,dau
     somusomuna tu na drauna),kavikadrisi
 229. Kavikabovo (Ovalau),kavikavula
 230. Kavikabuco (Vuda),kavikavula
 231. Kavikadrisi (Vuda),kavika
 232. Kavikavula,kavikabuco,kavikabovo
 233. Kavidi (Waya,Ba,Namosi),koukou
 234. Kawakawarau (Jubaniwai),yaqoyaqona

235. Kadi/xati (Vanualevuiloma),buabua
 236. Ka'oyalewa (Vanualevuicake),koukouyalewa
 237. Kele (Wainbuka),kaile
 238. Koka,togo,togotogo,tea,'o'a'
 239. Kotokotokula(Kadavu),lolokula
 240. Kokoto (Kadavu),masawe
 241. Kolakolabuci (Wainibuka,Ovalau),kalabuci
 242. Kori (Namosi),wakori
 243. Kosipeli ,tukitukiyadre
 244. Kosiveli,tukitukiyadre
 245. Koukou,karuka,kavidi,mata,tirau,qato,ocagicagi,cuvacuva,boti,lati,onisi,qa'o'agane,v
     utimiratu,koukouyalewa/karukalewa,sainibekwa,corocoro,corolotu,qa'omoce,ka'oyalewa
 246. Kovekove (Bau,Gau,Bua,Vatulawa),lobau
 247. Kuawa,quawa
 248. Kulukulu (Lau),lobau
 249. Kura (sega ni kau levu sara,vakavuana,yagoyago vinaka,so na gauna dau vaka e
     vakasomuna/karokaro,lelevu vaka na maqo dina),kuraniviti
 250. Kuraniviti (Vuda,Waya),kura
 251. Kwaile (Yasayasabeqa,Serua,Lomaiviti),kaile
 252. Kwale (Ba,Nadroga,Serua),kaile
 253. Kwalukwalu (Naroga,Vatulele,Yasayasabeqa),yalu
 254. lalabuci (Vatulawa),kalabuci
 255. lata/lataniviti (drau lokaloka lalai,sala)rata/ra'a,solokoto,beta/be'a
 256. lati (Serua),koukou
 257. lauci (dau tui me cina na vuana,vuana e loaloa),toto,qereqere,
 258. lāwere ,qavula,wāvula,qaqavula,wāvulavula,yale,vue,yaleyale
 259. layalaya,cagolaya
 260. leba (kau lailai toka,sena e kabikabi tu i tolona.Boi vinaka na vuana-lekaleka
     rivirivi,drau lelevu)
 261. leqi (Lau),dabī
 262. leqileqi (Yasayasaira,Bua,Vanualevuiloma),dabī
 263. leweji (Lau),weleti
 264. lobau (kau ni baravi,tubu lailai e veibaleyaki,drokadroka siawa na drauna,se
     dromodromo kata),cicigo,cikawa,kovekove,kulukulu,malawaji,mamakove,kukulu
 265. loci ,sikeci
 266. lokoloko (Nadroga),dabī
 267. lolohi (Vatulele),losilos
 268. lolokula (vasili damu drau matailalai),tekula,kotokula
 269. lolotagane (Vatulawa),losilos
 270. losilos (sega ni kau levu sara,vakavuana lalai,via vavaku na drauna,drokadroka
     kata,veiweki vata kei na baka),niuniu, lolotagane/momozi, lolohi
 271. loulou (Serua),balabala
 272. lovivatu (Dogoyuki-Vanualevuicake),vorovoroisivi
 273. lulawalawa (Vuda,Nadroga),wavereilagi
 274. maca (Kadavu),yalu

275. madamada (Vuda),sāsāqilu
 276. maadirini (kau kilai levu,e vunimoli,dau laugaunu na vuana,vakavotona na tolona).
 277. majiave, (so mai Lau),verevere
 278. majiavi, (so mai Lau),verevere
 279. makosoi,mokosoi
 280. makota (Lau),tarawaukeirakakā
 281. malawaji (Yasayasabeqa)lobau
 282. malawaji (Kadavu),lobau
 283. mama (Lau),evuevu
 284. mamakove (Vanuabalavu),lobau
 285. maoli (Yasayasaira),wī
 286. maoli (Muaira kei Vitilevu,Beqa,Kadavu),weleti
 287. masawe,yakoto,qai,qolovasili.kokoto
 288. mata (Nadroga,Vuda,Magodro),koukou
 289. matabulabula (so na vanua e Wainibuka/Ovalau),rorogo
 290. matebulabula (Gau,Gonedau),rorogo
 291. matelevu (Ovalau),cogadrogadro
 292. matiavi (Gau),verevere
 293. matuakamate (Lau),batimadramadra
 294. matuakomate (Lau),batimadramadra
 295. mea boro na toa/mena boro na manu (Vatulele),tukitukiyadre
 296. moamoa
 297. mocemoce (Vatulawa,Savatu),cogadrogadro
 298. mokosoi (Kadavu,Vitilevuijoma,Ovalau,Vatulawa, Vanuabalavu)
 299. mōlaudrovili (Ovalau),mōlau/mōlauyalewa
 300. mōlautagane (koya e dravia vei rau),qalobogi,mōlauvotivoti
 301. mōlau (e vaka ga na i lelevu ni vunikavika na kenai tubutubu.Na drauna e
     vutivutia,vulavula na kasana,dau vunikau madumadu
     drēdrē),qalo,mōlaudrovili,mōlauyalewa
 302. mōlauvotivotī (Ovalau),mōlautagane
 303. mōlauyalewa (Vanualevuijoma), mōlau
 304. molikaro
 305. momodi (Vatulawa), kaukarasiga
 306. momosi (Vatulawa), losilosi
 307. movuka, (Vatulawa), covuka
 308. mulokaka (Vanuabalavu-lau) vulokaka
 309. mulomulo/wiriwiri
 310. niuniu (Nadroga, Serua), losilosi
 311. niqwa, nuqanuqa
 312. nokonoko
 313. nuqa, nuqanuqa
 314. nuqanuqa
 315. ocagicagi (Wailevu), koukou, (Vuda), cōboi
 316. olaulau (Ba), cogadrogadro
 317. oleti (Vanualevu-i-cake), weleti

318. omoku (Yasayasa-i-ra), cogadroga dro
 319. onelulu, onolulu
 320. onisi (Nadrau), koukou
 321. onolulu, onolulu, wanolulu, yaqoyaqona, tokatokaniyaqona
 322. ovacia (yasayasa-i-ra), wābosucu
 323. ovaova (Yasayasa-vaka-Ra, Ba, Vuda, Waya, Viwa), wābosucu
 324. ovatu (Ba, Rakiraki, Vuda, Waya) vorosivisivi
 325. qai (Vuda, Vanualevu, Koro, Lau,) masawe
 326. qaloqalogai (Rakiraki) Kalabuci
 327. qalo (Vuda, Waya, Yasayasabeqa, Serua, Vatulele), mōlauyalewa
 328. qalabogi (Beqa, Serua), mōlautagane
 329. qāqāvirilawa (Wainibuka) covidra
 330. qaniyaka (Bua), wāyaka
 331. qaro (Nadroga, Vatulele, Yanuca, Sērua), nokonoko
 332. qati (Vuda), qatima
 333. qatiyaka (Bua), wāyaka
 334. qatima (kau lailai tubu wale. Na Qatima ni viti e masamasā na dakuna, ia na qatima ni valagi e dravia. Vakayagataki vakalevu na qatima ni viti me wai), qatī, katiqa, ka'ika.
 335. Qativurulau (Dogotuki) deniose
 336. Qatotagane (Yaqaga, Druadrua) koukou
 337. Qavenilawa/qavenilawe (Yasayasaira), deniose
 338. Qāvula (Kadavu), lāwere
 339. Qa'o (Vanualevu), koukou
 340. qa'omoce (Vanualevuiloma), koukouyalewa
 341. qa'o'agane (Gonedau), koukou
 342. qereqere (Vuda, Vatulele, Yasayasabeqa), lauci
 343. qiqila (Kadavu, Wainibuka, Vitiloma, Gau, Ovalau, Vanualevuiloma), Sāsāqilu
 344. qolo (Ba, Magodro, Savatu, Rakiraki, Keiyasi, Navosa, Wainibuka, Vatulele), masawe
 345. qoloqololevu (Vuda,Magodro), yaqoyaqona
 346. qoriaka, - wāyaka
 347. rabo (Nadroga), cōboi
 348. rabue (Savatu), cōboi
 349. rara (Yasayasaira, Goneda u, Macuata), Drala
 350. rata/ ra'a (Vanualevuicake), lata/lataniviti
 351. rauvula, uci
 352. rautolu (Waya, Vanualevuicake), tokatolu
 353. ria (Nadroga), verevere
 354. rorogo, irorogo, matabulabula, matebulabula, coniqaloqalo, bulaitagona, bulaitamona, cobula, cabocabola, coqaloqalo.
 355. Rogomī, uviuvi, waciwaci,tabuakana
 356. Rubi, cagolaya
 357. Sainibekwa (Lomaivitilevu), uci
 358. Sama, samaloa
 359. Samala, samaloa
 360. Samaloa, iviloa, sama, taqalito, evuevuloa, samsamaloa, samalo, samala

361. Sānikītū (Vuda), batimadramadra
 362. Sāsaca, sasaca (Wainibuka/Ovalau), sacasaca
 363. Sāsāqilu , qiqila, tavolali, madāmada, varuruniyāvou
 364. Savirewa (Magodro, Bua, Vatulawa), baka
 365. Savirewa (Lau, Vatulawa), Bakaniwai
 366. Savurewa (Cicia, Vatulawa)
 367. Sāsau (Magodro), Bele
 368. Sāsawira (Serua, Wainibuka), tarawaukeirakakā
 369. Sauira, tarawaukeirakakā
 370. Sawira/hawira (Vuda, Nadroga, Magodro) tarawaukeirakakā
 371. Sēgai (Kadavu), kaukamea
 372. Sēloka (Kadavu), kaukamea
 373. Selokaloka (Beqa) kaukamea
 374. Senibogi (Vanualevu), caucau(ni yavi)
 375. Senikaute (e so mai Vanualevu), Senitōa
 376. Senitō (Nadroa, Wainibuka, so mai Keyasi), senitōa
 377. Senitōatoa (Moce), senitōa
 378. Seremainiwai, (Wainibuka) bakaniwai
 379. Sevarara/kauravula (Lomaivitilevu), davarasi
 380. Sieke (Bajiwai, Nadroga), weleti
 381. Sikeci (Vanualevu, Lau), lauci
 382. Sili (Vuda), soni
 383. Sina (Yasayasa I Ra), gasau
 384. Sina (Vanualevu I Loma), duva
 385. Sinu/sinugaga (e kau ni baravi, dau kau tubu levu, drau vulavula), loca, sota
 386. Sinusinu (Vanuabalavu, beta
 387. Sirisiri (Nadroga), titī
 388. Siviri'i (Vanualevuiloma) kaukamea
 389. Solokoto (Serua), lata/lataniviti
 390. Sonī (wā sala vakavotona ni baravi, drau matailalai), sonibeka, sonitagane, sili,
     kadrukadru
 391. Soninibeka (Ovalau), soni
 392. Sonitagane (Gau), soni
 393. Sosolevaleavaa (Savatu), kalabuci
 394. Sota (Ba), sinu/sinugaga
 395. Sovirewa (Vanualevuicake), baka
 396. Sovivi (wā sala, drauna e ibulibuli tu ni yate, dau laukana talega), soviniwā,wāsovivi,
     droiwā
 397. Soviniwā (Vunidawa), sovivi
 398. Sovuirabelō (Vatulawa), davarasi
 399. Sovusovu (Cicia), davarasi
 400. Suguvanua (Serua, Rakiraki, Yasayasabeqa), botebotekoro
 401. Sukuvanua (Wainibuka), botebotekoro
 402. Susuluka (Magodro), vadra
 403. Tabā (Vatulele), gasau

404. Tabaturu/tuiniuvi (Kadavu), deniose
 405. Tabua I Ra Kalavo, vakarubenidavui
 406. Tainimē/denimē (Gonedau, Yaqaga, Tavea, Galoa, Macuata I Wai), deniose
 407. Takā (e so mai Lau, Yasayasabeqa), verevere
 408. Takwā (Vatulele), verevere
 409. Takwala/bovotagane (Vatulele), bovo
 410. Tānitogavou (Nadroga), beta
 411. Tānivorē (Vatulele), deniose
 412. Tamole (Lau, Vanualevuicake, Vatulawa), tomole
 413. Taqalito, samaloa
 414. Tarawau, tawarau, dawarau, darawau, toarau
 415. Tarawaukakā (Vatulawa), Tarawaukeirakakā
 416. Tarawaukeicoqe (Kiā), Taraawaukeirakaka
 417. Tarawaukeirakakā, Tarawaukeicoqe, tarawaukirakaka, makota, tarawaukeikaka, tarawaunakaka, Tarawaumeirakakā, toaraukeicoqe, tarawauiralewakalou
 418. Tarawauiralewakalou (Ovalau), tarawaukeirakakā
 419. Tarawaukirakaka (Viti I Loma) tarawaukeirakakā
 420. Tarawaumeirakakā , Tararawaukeirakaka
 421. Tarawaumerakaka (Kadavu), tarawaukeirakakā
 422. Tarawaunakaka (yasayasaibeqa), tarawaukeirakakā
 423. Tātāvola (Lau), tāvola
 424. Tavioke, tapi, manioke
 425. Tavola (kau tubu levu, kau vuata, dau lautuki na vuana m kavoro qai laukana na lewena), tātāvola, jivi, sivi, tivi, 'ivi, dalice
 426. Tavolali (Nadroga, Vatulele), sāsaqilu
 427. Tavotavo (Tunuloa, Vatulele), yaro
 428. Tavovula (Yasayasabeqa), dawa
 429. Tawa (Yasayasa I Ra), Dawa
 430. Tawamudu (Waya), bulatawamudu
 431. Tawarau (Yasayasa I Ra), tarawau
 432. Tea (Koka)
 433. Tekitekilakiyadre, tukitukiyadre
 434. Tēkula (Lomaivitilevu), lolokula
 435. Tibuci (Vuda), kalabuci
 436. tīrau (Savatu) koukou
 437. tītī, wakanitītī, tiritiri, sirisiri
 438. tiritiri (Yasayasaира), tītī
 439. tivi/sivi/jivi (Yasayasaира, Rakiraki), Tavola
 440. toaraukeicoqe (Gonedau), tarawaukeirakaka
 441. tobeniwaqa (Vatulele), vorovorosivi
 442. toca (Savatu, Magodro), koka
 443. to'arau (Bua, Vanualevuiloma), tarawau
 444. tokatolu, tukatolu, vue, rautolu, drautolu, isolesdolenibu, isavanibuli, drautolu)
 445. tomole, damole, tamole, giawa, yagiawa
 446. tōpoi, tukitukiyadre

447. toto (Waya, Nadroga, Serua), lauci
 448. totdro
 449. totowīwī (Serua), mulomulo
 450. totowīwī, wīwī, cowīwī, batiwiniwini, batinukunuku, batikolikoli, bēbē
 451. tovutovulakwa (Serua), tukitukiyadre
 452. tabuakana (Ovalau), rogomī
 453. tubuidrauna (Lau), bulatawamudu
 454. tubuidakuna (Wainibuka), bulatawamudu
 455. tuiniuvi/tabaturu (Kadavu), deniose
 456. tukatolu, (Vatulele), tokatolu
 457. tukitukiyadre, videvideyadre, cegucegu, topoi, botoboto, cobocboiyadre,
     cobacobaiyadre, cobocaboyadre, kosiveli, tekitekilakiyadre, mea boro na manu, mena boro
     na toa
 458. tuvaraurau/tuvaravo (Kadavu), duva ni viti
 459. tuvaravo/tuvaraurau (Kadavu), duva ni viti
 460. ulaulairabici (Rewa), cagolaya
 461. uci, rauvula, salusalu
 462. uruurulagi (Lau), wāvereilagi
 463. usuusuvanua (so mai Gau, so mai Lau), covuka
 464. usuvanua (Bua), botebotekoro
 465. usuusuvanua (Solevu-Bua), botebotekoro
 466. uto (Yasawa, Savatu), weleti
 467. uto (yacana talega na uto dina, vua mokimkoitika drau lelevu toka)
 468. uviuvi (Kabara, Namuka), rogomī
 469. vadra, balawa, susuluka
 470. vakarubenidavui, va'acere davui
 471. Valahiriwai (Vatulele), vutuwai
 472. Valasiriwai (Yasayasabeqa, Kadavu), vutuwai
 473. Va'acere davui, vakarubenidavui
 474. Vuruvuruniyavou (Yasayasabeqa), sāsāqilu
 475. Vasa (Serua, Lau), sacasaca
 476. Vasea (Rakiraki), mulomulo
 477. Vativati (kau tubu lailai, e dau rawa tale ga ni sala i vunikau. Rawa ni kune e ruku ni
     vunikau kei na yasa ni vale. Na drauna e basobasoga)
 478. Vauvau (Lomaiviti, Yasayasabeqa), bele
 479. Veidā/vīdā (Wainibuka), davarasi
 480. Velau (Ba, Vuda,Waya), nokonoko
 481. Veilawa (Waya), wādamu
 482. Verevere (*kau sē vulavula, dau tubu ena bati ni veidogo e vanua. Na tabana e
     lovelove, dau vakayagataki ena lawasua*), matiavi, majiavi, majiave taka, takwa, ria, yaria,
     iculanimasei (dau cula vata na verevere kei na irimasei me kena ivakaukaua),
     ituituiniwābubu (*dau i tui ni ika na bubu na taba ni verevere*)
 483. Vevedu (kau lekaleka ni veinuku, dau duatani tu na kena isēsē
 484. Videvideyadre (Yasayasamoala), tukitukiyadre
 485. Viliawa (Savusavu), wādamu

486. Vitia (Yasawa), gasau
487. Vitavita (Bua), gasau
488. Vobo (Kadavu, Rakiraki, Wainibuka, Lau), bovo
489. Vorovorosivi, cōtūniwaqa, cōvatu, ōvatu, cōwaqa, ikubekubeituitoga, inokanokaniwaqa, cōdenivuaka, inokaniwaqa, lovivatu, daliniwaqa, tobeniwaqa
490. Vono (e kau levu toka drau ilalai, e dau tubu kaukau cake yani, ra qai lai sala sobu se damele sobu mai, rawa sara ni tara tale na dela ni qele), yāria
491. Vue (Vuda, e so mai Lau), lāwere
492. Vucuniyakavi (Wainibuka), caucau (ni yavi)
493. Vucunuyakavi, caucau
494. Vulokaka, mulokaka, dralakaka, drala, dralakuru
495. Vatusiriwai, vutuwai
496. Vututiriwai (Lomaivitiloma), vutuwai
497. Vutimirātū, (Lomaivitilevu), koukou
498. Vutumila (Wainibuka), vutuwai
499. Vutuseruwai (Vitilevuiloma), vutuwai
500. Vutuvala (Waya, Ba, Serua, Vanualevuiloma, Lau), vutuwai
501. Vutuvutu (Ovalau), vutuwai
502. Vutuwai (*e via vakaga na vutu se na vuturakaraka, e vuailalai a veituitui, dau tubu ena vanualoloobo, dau vakayagaraki vakalelevu me bai*), vutuvala, vutuvutu, vutusiriwai, vututiriwai, vutuseruwai, vutumila, vutuwāwā, valāsiriwai, valahiriwai, vutubē.
503. Vutuwāwā (Vatulawa), Vutuwai
504. Wābikabika (Waimaro i Wai), wābosucu
505. Wābī (kau dau sala ena tolonikau/delanivatu, drau vavaku, se vulavula lalai), wābībī, wābibī, wabitabita, Wābitebite, bulibulisivo, bitebite, draubībī, bitabita, drauduga.
506. Wābībī (Ovalau, Galu, Vatulawa), wābosucu
507. Wābībī –
508. Wābikabika (Waimaro I Wai), wābosucu
509. Wābitabita (Serua), Wābī
510. Wābitebite (Beqa), wābī
511. Wābohucu (Vatulele), wābosucu
512. Wābosucu, bosucu, ovacia, ovaova, wābutako, wābikabika, wāovacia, wātaka, wāsamele
513. Wābula (Wainibuka/Ovalau, Kadavu), wāvula
514. Wābutako (Kadavu), wābosucu
515. Waci (Nadroga, Vatulele), bele
516. Waci (Waya), weleti
517. Waciwaci (Wainibuka), rogomī
518. Wādamu (wā sala, drau i lelevu moqimoqili, dau ibena na sovuna), wādududawa, wāliawa, viliawa, wāvatu soloa, wādra, wākoukou, wātukutunidawa
519. Wādamu (Vanualeviicake, Vatulawa), wālai
520. Wādenimanā (Vitiiloma), dēnimanā
521. Wādra (Beqa), wādamu
522. Wādududawa, (Gau, e so mai Lau) wādamu
523. Wāduva (Wainibuka, Ovalau, Verata, Vatulawa), duva ni viti

524. Wāgaga (Beqa), wāvotī
 525. Wāgadrogadro/wāqaroqaro (Wainbuka), cogadrogadro
 526. Wāhahala (Vatulele), wāvotī
 527. Wāicibi (Lau), wālai
 528. Wāisova (Wainibuka), wālai
 529. Wakanitītī (Rewa), tītī
 530. Wākoka (Magodro), kaile
 531. Wākonokono (Kadavu), wāvotī
 532. Wākori (Wainibuka, Rakiraki), wāqiri
 533. Wākovukovu (Yanuca), wādamu
 534. Wākurukuru Navua, Korovou, Lodoni, Naigani) wālai
 535. Wālai (e wā toli i lelevu rivirivi, vuana na icibi, dau laugunu na kena wai ni tāgutuvi na tolona), wātiqiri, wāqiri, wādamu, wācibi, wāsova
 536. Wālawa (Wainibuka), wāyaka
 537. Wāmila (Vanualevuicake), wāvula
 538. Wāmodri (Gonedau), wāvula
 539. Wanalulu, onolulu
 540. Wāovacia (Yasayasaira-Nadroga, Lomawai, Malolo, Tavua), wābosucu
 541. Wāqaroqaro /qaroqaroa/matalevu (Lomaivitilevu)
 542. Wāqiri (Nadroga, Vatulele,Serua), wālai
 543. Wāyaka, wātikori, kori, wākori
 544. Wāriaka (Ba, Nadroga,Rakiraki), wāyaka
 545. Waro/ yaro
 546. Warovula (e so mai Lau), verevere
 547. Warowaro (Lau), yaro
 548. Wāsalasala, (Lomaivitilevu), wāvula
 549. Wāsalasalavotī (Wainibuka), Wāvotī
 550. Wāsāmele (Waidina), wābosucu
 551. Wāsasala (Kadavu), wādamu
 552. Wāsasala (Yasayasabeqa), wāvula
 553. Wāsasalai (Vatulawa), wāvula
 554. Wāsikai evu (Nadroga), wāvereilagi
 555. Wāsovivi (Beqa, Wainibuka, Ovalau, Gau, Lomaivitilevu), sovivi
 556. Wātabua (Matailobau), wābi
 557. Wātaka (Kaba), wābosucu
 558. Wātavu sola (Namosi), wādamu
 559. Wātikori (Waya), wāqiri
 560. Wātiqiri (Waya, Vuda, Ba, Vanuakalevuiloma), wālai
 561. Wātukumailagi (Wainibuka), Wavereilagi
 562. Wātukutukunidawa (Levuka), wādamu
 563. Wātuva (Beqa, Rewa, Lau), duva ni viti
 564. Wātuvatuva (Magodro), duva ni viti
 565. Wāurulagi (Lau), wāvereilagi
 566. Wāvereilagi (Wā sala, dau drokadroka se dromodromo na wā oqo, edau vei qaliqali, ra dau dre ma dau lako i teitei se oira na gone mera dau cakava kina na nodra i sala),

- wāuruilagi, uruurulagi, wātukumailagi, wāvukailagi, lūwalawala/ wāsikaieu, drēdruma/drewedro'adruma, dre'edre'edruma, wāabalolo
567. Wāviliawa (Taveuni, Vanuabalavu) wādamu
568. Wāvotī (wā sala, votivoti na dakuna, sē vulavula), wākonokono, wāhahala, wāgaga, wāsalasalavoti, wāvuti.
569. Wāvukailagi (Serua, Nadroga), wāvereilagi
570. Wāvula, (wā sala me vaka na wāvotī, na drauna e sega ni vutivutia me vakā na wāvotī, e mokimokiti, sē vulavula), wābula, wāsasala, wāsalasala, wāsalalai, wāmila, wāmodri
571. Wāvula (Wainibuka), lāwere
572. Wāvulavula (Nadroga, Vuda, Waya, Yasawa, Goneda, Vanualevuicake, Vanualevuiloma), lāwere
573. Wāvuti (Ovalau), wāvotī
574. Wāyaka (wā sala ni lomanivanua, drau tolu), yaka, yakayaka, wāriaka, qoriaka, wālawa, qariaka, qatiaka, qaniaka, wamīgeti, wāsara,
575. Weleti, oleti, olete leweji, sieke, wī, māoli, uto, waci
576. Wī (Vunikau tubu levu, dau laukana na vuana, drau balavu toka vakarauta), wikai, wī 'acu, māoli
577. Wī (Vanualevuiloma, Magodro, Vatulele), weleti
578. Wikai (Vatulele), wī
579. Wīwī (Lau), totowīwī
580. Wī 'acu (Vanualevuiloma) wī
581. Yacawa (Rakiraki, Lomaivitilevu, Wainibuka), baka
582. Yagiwa (Savatu) tomole
583. Yagiyagi (Serua, Magodro, Bua), cōboi
584. Yaka (Waya Vuda, Kadavu, Vanualevuicake, Gau, Lau), wāyaka
585. Yākoto (Waya, Nadroga), masawe
586. Yalewavuku (Vanualevuiloma), dēnimana
587. Yaleyale (Vatulawa), lāwere
588. Yalu (e wā sala i vunikau, drau i lelevu tavatava), walu kwalukwalu, maca
589. Yāria, wālai
590. Yaqonaloa (vākā ga na yagona dina ia e loaloa na kasanā)
591. Yaqonameirasari (Wainibuka), yaqoyaqona
592. Yaqonameiyalo, yaqoyaqona
593. Yaqoyaqona (kau tubu lailai tokaga drokadrokata na drauna, drokadrokasiawa na dakuna. E vaka ga na yaqona, ia e tubu vakaveitalia, duidui kei na wanilulu), yaqonameirasari, yaqonameiyalo, yaqoyaqonaniviti, kawakawaru
594. Yaqoyaqonaniviti, yaqoyaqona
595. Yararo (Waya, Vuda), yaro
596. Yaria (Vuda Yasawa, Bua), verevere
597. Yaro/waro (kau levu vakarauta ni bāravi, lomani vanua talega. E sē vulavula matailalai i vusona ka vua mokimokiti loaloa), yararo, yarovula, yarokasawa, tavotavo, tavovula, kaihawahawa, warowaro
598. Yarokasawa (Wainibuka), yaro
599. Yarovula (Kiuva, Vatulawa), Yaro

- 600. Yavita gasau
- 601. Yayawa (Vuda, Nadroga), baka
- 602. Youyou (Naimasimasi, Serua), balabala
- 603. 'adivilibili (Vanualevuiloma), botebotekoro
- 604. 'elekeige'i (Vanualevuiloma), boiboidā
- 605. 'eve'vedre'a (Dogotuki, Vanualevuiloma), botebotekoro
- 606. 'o'a (Vanualevu), koka
- 607. 'ui'ui (Vanualeviicake, Vatulawa), cogadrodro

130 INDEX

- baka, 26, 29, 35, 36, 39, 41, 44, 49, 50
 bakaniviti, 30, 35
 batimadramadra, 7, 12, 27, 28, 30, 35, 42, 44
 bele, 9, 23, 32, 33, 35, 46, 47
 boiboidā, 23, 26, 28, 29, 31, 32, 35, 36, 50
 boro, 9, 16, 42, 46
 botebotekoro, 7, 12, 13, 14, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 39, 44, 46, 50
 bovo, 7, 15, 18, 23, 25, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 45, 47
 bua ni viti, 15
 buaniviti, 17, 31, 36
 buavula, 24
 bulatawamudu, 9, 22, 24, 36, 40, 45, 46
 cagolaya, 10, 21, 22, 28, 36, 37, 39, 41, 43, 46
 caucau, 10, 36, 44, 47
 cavutidra, 27
 cevuga, 11, 16
 cevuga damu, 16
 cicigo, 29, 36, 41
 Co, 14
 cōboi, 15, 32, 36, 37, 39, 42, 43, 49
 cōdrā, 12
 dabī, 23, 32, 33, 37, 41
 danidani, 19, 31, 32, 36, 37, 38
 dawa, 25, 33, 37, 38, 45
 dawadamu, 11, 13
 dawasere, 15, 22, 26, 32, 37, 38
 denideniuaka, 29, 38
 dēnimanā, 8, 15, 38, 47, 49
 deniose, 26, 27, 36, 37, 38, 43, 45, 46
 denivuaka, 14, 26, 32, 37, 38
 denivuka, 14
 digidigi, 34
 dilo, 10, 21, 24, 25, 28, 34, 38
 dogo, 20, 38
 doi, 31
 doidamu, 31, 38
 drala, 11, 13, 30, 38, 47
 dralakaka, 33, 38, 47
 duva, 8, 39, 44, 46, 47, 48
 gasau, 7, 14, 23, 25, 26, 28, 29, 34, 38, 39, 44, 47, 50
 gasauniga, 13
 ginger, 17, 33, 36
 ilokolokonigata, 7, 39
 ivi, 25, 27, 28, 39, 45
 ividamu, 25, 27, 29, 31
 jaina, 14, 18, 23
 kadrala, 15, 39
 kaile, 17, 27, 40, 41, 48
 kalabuci, 7, 11, 19, 23, 27, 32, 39, 40, 41, 44, 45
 kalabuci damu, 7, 19
 kaukamea, 22, 39, 40, 44
 kaukarisiga, 12, 19, 25
 kaveti, 23
 kavika, 15, 21, 22, 26, 28, 29, 40
 koka, 10, 19, 45, 50
 koukou, 7, 18, 19, 28, 29, 35, 37, 40, 41, 42, 43, 45, 47
 kovekove, 7, 41
 kuluva, 24
 kura, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 20, 23, 25, 31, 41
 lata, 22, 35, 36, 41, 43, 44
 lātoka, 27
 lawati, 29
 lāwere, 25, 41, 43, 47, 49
 leba, 31, 41
 lobau, 7, 12, 36, 41, 42
 lolō, 22
 lolokula, 7, 20, 41, 45
 losilosī, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 29, 30, 41, 42
 madirini, 8, 19
 makosoi, 19, 23, 31, 32, 42
 maqo, 13, 21, 25, 41
 maqoniviti, 13
 masawe, 7, 30, 41, 42, 43, 49
 matameiraqiqi, 29
 moamoa, 7, 18, 42
 mokomoko, 27, 30
 mōlau, 15, 22, 25, 32, 42
 mōlautagane, 15, 19, 23, 42, 43
 mole, 11
 moli boboki lalai, 10, 30
 molikana, 29
 molikaro, 10, 12, 14, 17, 18, 24, 28, 33, 42
 molikarokaro, 7, 23
 molitaiti, 24
 mulomulo, 11, 13, 22, 27, 31, 32, 42, 46
 niudamu, 10, 13, 25, 27, 30, 33
 nokonoko, 8, 15, 17, 22, 36, 42, 43, 46
 nuqa, 26, 42
 nuqanuqa, 22, 42
 onolulu, 9, 43, 48
 ota damu, 16
 ota vulu, 16
 pasī, 24
 qai damudamu, 16
 qakawa, 7
 qatima, 18, 27, 40, 43
 qiqila, 16, 43, 44
 qoqovilawe, 26
 quawa, 10, 11, 13, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 32, 33, 41
 raisi, 11
 rauvula, 31, 43, 46
 rogā, 23
 rogomī, 18, 24, 46, 47
 rokete, 9, *See Roketeniviti, See Roketeniviti*
 roketeniviti, 8

- rorogo, 7, 36, 37, 39, 42, 43
 sacasaca, 7, 8, 25, 33, 36, 39, 40, 44, 46
 sagale, 22
 salato, 15, 16
 samaloa, 27, 30, 34, 39, 43, 45
 sāsāqilu, 7, 10, 17, 42, 46
 sasivi, 31
 senitōa, 9, 11, 23, 32, 35, 44
 seremaia, 15, 24
 seuvaci, 21
 sinu, 8, 13, 22, 26, 31, 44
 siti, 33
 soni, 14, 15, 22, 26, 40, 44
 soso, 16
 sucu ni tinanigone, 10
 tamole, 11, 12, 19, 20, 25, 28, 45
 tarawau, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 38, 45
 tarawaumeirakakā, 7, 15
 tautau, 29
 tavioka, 10
 tavola, 19, 21, 24, 25, 32, 37, 39
 titi, 20, 27
 tokatolu, 7, 9, 38, 39, 43, 45, 46
 tomitomi, 29
 tomole, 12, 14, 32, 37, 38, 39, 45, 49
 totōdro, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33
 totowīwī, 12, 21, 23, 24, 32, 35, 37, 46, 49
 tukitukiyadre, 7, 35, 36, 37, 41, 42, 45, 46
 turaga loaloa, 33
 uci, 7, 8, 13, 23, 27, 30, 32, 43, 46
 uto, 11, 14, 17, 20, 27, 34, 46, 49
 uvi, 31
 vacea, 32
 vadra, 10, 25, 27, 31, 32, 44, 46
 vakarubenidavui, 16, 17, 38, 45, 46
 varasa, 16
 vasili, 7, 20, 33, 41
 vativati, 10, 23, 27, 30
 vau, 26, 27, 35
 vauleka, 26
 verevere, 9, 10, 39, 42, 43, 45, 46, 48, 49
 vesi, 27
 vesiwai, 31
 vevedu, 17, 23, 25, 28, 31, 38, 39, 40
 vono, 7, 25
 vorovoroisivi, 10, 23, 37, 39, 41
 vorovorokuro, 29
 vorovorosivi, 14, 45
 vudi, 8
 vulokaka, 8, 14, 19, 23, 24, 26, 27, 28, 38, 42
 vutuwai, 7, 10, 46, 47
 wābi, 22, 29, 35, 36, 38, 48
 wābitabita, 29
 Wābitebite, 14
 wābosucu, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 31, 32, 35, 43, 47, 48
 Wābosucu, 23
 wacece, 22, 23
 wādamu, 7, 18, 46, 47, 48, 49
 waiwai niu, 12, 19
 wākurukuru, 31
 wālai, 18, 29, 47, 48, 49
 waleaqiō, 19
 walewale, 32
 waromudu, 33
 wāsala, 27
 wāsovivi, 7, 44
 wātuva, 28
 wāvereilagi, 32, 46, 48, 49
 wāvotī, 7, 23, 27, 28, 48, 49
 wāvula, 7, 41, 47, 48
 wāyaka, 10, 17, 29, 43, 48, 49
 weleti, 7, 10, 41, 42, 44, 46, 47, 49
 wī, 10, 11, 13, 18, 21, 22, 26, 28, 42, 49
 witiwiti, 8
 yaka, 11, 30, 31, 49
 yalu, 7, 8, 15, 17, 21, 24, 27, 30, 41
 yaqona, 22, 24, 26, 29, 31, 33, 49
 yaqoyaqona, 12, 16, 18, 28, 40, 43, 49
 yaro, 7, 16, 18, 20, 24, 25, 27, 29, 31, 32, 33, 40, 45, 48, 49
 yasiniwa, 11
 yevuyevu, 33